

ANALIZA PRAWNA

regulacji wpływających na ochronę środowiska wprowadzonych przez tzw. specustawy

Magdalena Bar
KANCELARIA JENDROŚKA JERZMAŃSKI

ANALIZA PRAWNA

REGULACJI WPŁYWAJĄCYCH
NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA
WPROWADZONYCH
PRZEZ TZW. SPECUSTAWY

ANALIZA PRAWNA REGULACJI WPŁYWAJĄCYCH NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA
WPROWADZONYCH PRZEZ TZW. SPECUSTAWY

Raport Fundacji WWF Polska

Warszawa, kwiecień 2021

sporządzona na zlecenie Fundacji WWF Polska
23 marca 2021 r. przez r. pr. Magdalenę Bar z Kancelarii Jendrośka Jerzmański

Wydawca:
Fundacja WWF Polska
ul. Usypiskowa 11, 02-386 Warszawa
kontakt@wwf.pl

Redakcja:
Piotr Nieznański, Fundacja WWF Polska

fot. okładka:
Paweł Kazimierczyk

copyright ©:
Fundacja WWF Polska

SPIS TREŚCI

Lista aktów prawnych analizowanych lub wykorzystanych w niniejszym opracowaniu i skróty stosowane na ich oznaczenie.....	6
I. Wprowadzenie, cel i zakres analizy	8
II. Schemat zatwierdzania realizacji przedsięwzięć (ciąg wymaganych decyzji)	10
III. Dostęp do sądu	36
III.1. Wprowadzenie	36
III.2. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	37
III.2.1. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji.....	37
III.2.2. Zakres kontroli.....	41
III.2.3. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji.....	42
III.2.4. Zawiadamianie uprawnionych i terminy na wniesienie środka odwoławczego.....	44
III.3. Pozwolenie na budowę (wydawane na zasadach ogólnych)	45
III.3.1. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji.....	45
III.3.2. Zakres kontroli.....	47
III.3.3. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania.....	47
III.3.4. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego.....	50
III.4. Decyzje następcze wydawane na podstawie specustaw – równoważne z pozwoleniem na budowę	52
III.4.1. Wprowadzenie.....	52
III.4.2. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji.....	53
III.4.3. Zakres kontroli.....	55
III.4.4. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania.....	57
III.4.5. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego.....	60
III.5. Decyzje następcze – lokalizacyjne	62
III.5.1. Wprowadzenie.....	62
III.5.2. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji.....	62
III.5.3. Zakres kontroli.....	63
III.5.4. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania.....	64
III.5.5. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego.....	66
IV. Terminy przewidziane przez specustawy na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	68
V. Ułatwienia dotyczące usuwania drzew i krzewów wprowadzone przez specustawy	70
Podsumowanie	72

LISTA AKTÓW PRAWNYCH ANALIZOWANYCH LUB WYKORZYSTANYCH W NINIEJSZYM OPRACOWANIU I SKRÓTY STOSOWANE NA ICH OZNACZENIE

Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 706) – **konwencja z Aarhus**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (tekst jednolity) (Dz.U. UE. L. z 2012 r. Nr 26, str. 1 z późn. zm.) – **dyrektywa EIA** (zwana też dyrektywą OOS)

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.) – **k.p.a.**

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2325 z późn. zm.) – **p.p.s.a.**

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 247) – **ustawa oos**

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.) – **Prawo budowlane**

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.) – **uop**

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) – **ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**

Ustawa z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (uchwalona przez Sejm, przekazana do Senatu) – **ustawa nowelizująca**

Specustawy:

Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1363 z późn. zm.) – **specustawa drogowa**

Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1043 z późn. zm.) – **specustawa kolejowa**

Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1380 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie lotnisk**

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1866 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie terminalu**

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2410 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie sieci szerokopasmowych**

Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 484) – **specustawa przeciwpowodziowa**

Ustawa z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1537 z późn. zm.) – **specustawa jądrowa**

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 428) – **ustawa w sprawie sieci przesyłowych**

Ustawa z dnia 24 lutego 2017 r. o inwestycjach w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1073 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie drogi wodnej**

Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 234 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie CPK**

Ustawa z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2309 z późn. zm.) – **specustawa naftowa**

Ustawa z dnia 22 lutego 2019 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w sektorze naftowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2309 z późn. zm.) – **specustawa naftowa**

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o inwestycjach w zakresie budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (Dz.U. poz. 1589 z późn. zm.) – **ustawa w sprawie Muzeum Westerplatte**

Ustawa z dnia 9 sierpnia 2019 r. o inwestycjach w zakresie budowy portów zewnętrznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2147) – **ustawa w sprawie portów**

Inne ustawy mające wpływ na realizację niektórych przedsięwzięć objętych specustawami:

Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1970 z późn. zm.) – **Prawo lotnicze**

Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1792 z późn. zm.) – **Prawo atomowe**

WPROWADZENIE, CEL I ZAKRES ANALIZY

Kwestie dotyczące ochrony środowiska – zgodnie prawem polskim, unijnym i międzynarodowym – muszą być uwzględnione w ramach procesu inwestycyjnego.

Głównym narzędziem zapewnienia, aby wymaganie to zostało spełnione, jest procedura oceny oddziaływania na środowisko, w tym przepisy dotyczące udziału społeczeństwa w ochronie środowiska, a także regulacje dotyczące dostępu do sądu, czyli możliwości kwestionowania decyzji autoryzujących realizację danego przedsięwzięcia.

W Polsce proces inwestycyjny może być realizowany albo na podstawie przepisów ogólnych (według ogólnego, podstawowego schematu), albo w trybie przewidzianym przez różnego rodzaju ustawy szczególne, regulujące konkretny tryb inwestycji (np. drogi, linie kolejowe) czy wręcz jedną konkretną inwestycję (jak Centralny Port Komunikacyjny czy terminal gazowy w Świnoujściu). Owe ustawy szczególne (zwane też specustawami), coraz liczniej wprowadzane do polskiego prawa, mają na celu ułatwienie i przyspieszenie realizacji uregulowanych w nich przedsięwzięć.

Pierwszym (i głównym) **celem** analizy jest wskazanie, na ile przepisy specustaw zapewniają odpowiednią realizację wskazanych wyżej procedur, w tym na ile gwarantują członkom społeczeństwa (stronom postępowania, organizacjom społecznym, ogółowi społeczeństwa) możliwość realizacji przysługujących im praw: udziału w postępowaniu i późniejszego ewentualnego odwołania się od wydanej decyzji dotyczącej przedsięwzięcia.

Analiza specustaw będzie jednak musiała zostać poprzedzona analizą przepisów ogólnych, regulujących „podstawowy” proces inwestycyjny, dotyczący ogółu przedsięwzięć nieregulowanych specustawami. Tu również należy sprawdzić, w jakim stopniu obowiązujące przepisy zapewniają realizację wskazanych wyżej wymagań proceduralnych. Będzie to więc **drugi cel** niniejszego opracowania.

Trzecim celem analizy jest wskazanie, jakie ułatwienia dla inwestorów wprowadzają specustawy:

- a) w zakresie wymagań materialnoprawnych – chodzi tu przede wszystkim o zidentyfikowane ułatwienia dotyczące usuwania drzew i krzewów z terenu przeznaczanego na inwestycję,
- b) w zakresie (skróconych) terminów na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustaw.

Ostatnim, **czwartym celem** analizy jest zaproponowanie kierunków zmian obowiązujących przepisów wszędzie tam, gdzie zostanie to uznane za zasadne.

Proponowane kierunki zmian będą przedstawiane odpowiednio w rozdziałach dotyczących poszczególnych zagadnień.

Analiza obejmuje przepisy dotyczące przedsięwzięć mogących – zawsze lub potencjalnie – znacząco oddziaływać na środowisko, tj. tych, które zgodnie z prawem polskim wymagają decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Kategorie tych przedsięwzięć wymieniono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko¹ (praktycznie wszystkie przedsięwzięcia objęte specustawami zaliczają się do jednej z kategorii wymienionych w tym rozporządzeniu).

Główny akcent będzie przy tym położony na przedsięwzięcia, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko (czyli przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te spośród przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w przypadku których zdecydowano o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko) – jednak poruszona zostanie też kwestia decyzji o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ograniczeniach w zaskarżaniu tej decyzji.

Objęte niniejszym opracowaniem polskie przepisy są analizowane przede wszystkim pod kątem ich **zgodności z odpowiednimi przepisami prawa unijnego** (głównie dyrektywą EIA) **oraz międzynarodowego** (konwencją z Aarhus).

Obowiązujące obecnie przepisy dotyczące dostępu do sądu w sprawach decyzji zatwierdzających różnego rodzaju przedsięwzięcia, w tym tych uregulowanych specustawami, mają zostać w najbliższym czasie zmienione przez **ustawę nowelizującą zarówno ustawę ooś, jak też niektóre inne ustawy**. Nowelizacja ta ma na celu usunięcie istniejących obecnie niezgodności prawa polskiego z prawem unijnym w zakresie dostępu do sądu.

Niniejsza analiza **uwzględnia te planowane zmiany** – w wersji ustawy uchwalonej przez Sejm dnia 25 lutego 2021 r. i przekazanej do Senatu (druk sejmowy 939).

Należy nadmienić, że wspomniana wyżej nowelizacja ustaw została opracowana w reakcji na postępowanie naruszeniowe, które Komisja Europejska wszczęła przeciwko Polsce w związku z niedostatecznym zagwarantowaniem prawa do sądu w odniesieniu do decyzji wydawanych na podstawie specustaw (Komisja skierowała do rządu polskiego uzasadnioną opinię z dnia 7 marca 2019 r. – uchybienie nr 2016/2046, C(2019) 1273 final).

Analiza **nie obejmuje zagadnień związanych z własnością nieruchomości**, ich wykupem na potrzeby realizacji inwestycji, z odszkodowaniami za wywłaszczenie itd. (specustawy zawierają przepisy ułatwiające przejmowanie gruntów).

¹ Dz.U. poz. 1839.

II.

SCHEMAT ZATWIERDZANIA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ (CIAĞ WYMAGANYCH DECYZJI)

Realizacja **typowego przedsięwzięcia budowlanego**, zaliczanego do jednej z kategorii przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, **nieobjętego żadną specustawą** wymaga uzyskania:

- a) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – wydawanej na podstawie ustawy ooś;
- b) decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (w przypadku przedsięwzięć publicznych nazwana jest ona decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, a w przypadku przedsięwzięć prywatnych – decyzją o warunkach zabudowy) – wydawanej na podstawie ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (**uwaga: decyzja ta nie jest wymagana, jeśli dla danego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego);**
- c) pozwolenia na budowę – wydawanego na podstawie Prawa budowlanego.

Niekiedy realizacja przedsięwzięcia może dodatkowo wymagać także innych decyzji, np. pozwolenia wodnoprawnego lub decyzji zezwalającej na naruszenie chronionych siedlisk gatunków lub siedlisk naturalnych wydawanych na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Te decyzje nie będą jednak w niniejszej analizie omawiane.

Łańcuszek decyzji wymaganych przed przystąpieniem do realizacji przedsięwzięć budowlanych objętych specustawami różni się w zależności od tego, o jakie przedsięwzięcie – i jaką specustawę – chodzi.

Przeważnie jest to następujący ciąg decyzji:

- a) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach – wydawana na podstawie ustawy ooś, na tych samych zasadach jak dla przedsięwzięć niepodlegających specustawom;
- b) jakiś rodzaj decyzji lokalizacyjnej – jej nazwa jest wskazana w danej specustawie, więc zależy od przedsięwzięcia, którego dotyczy; decyzja ta wydawana jest na podstawie danej specustawy (nie wszystkie specustawy przewidują etap decyzji lokalizacyjnej);
- c) pozwolenie na budowę – wydawane na podstawie ustawy Prawo budowlane, do którego dana specustawa odsyła, ewentualnie wprowadzając jakieś modyfikacje do przepisów Prawa budowlanego (niektóre specustawy przewidują własną decyzję odpowiadającą pozwoleniu na budowę – nazywaną zwykle zezwoleniem – wydawaną na podstawie danej specustawy, która jednak również odsyła do Prawa budowlanego).

W przypadku realizacji lotnisk wymagane są dodatkowe decyzje wydawane na podstawie Prawa lotniczego, a w przypadku obiektów energetyki jądrowej – decyzja wydawana na podstawie Prawa atomowego.

W poniższej tabeli przedstawiono schemat wymaganych decyzji dla przedsięwzięć regulowanych przez każdą ze specustaw. Zestawienie to będzie istotne dla dalszych rozważań w niniejszej analizie.

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
Drogi publiczne	specustawa drogowa	<p>–Wydawana na ogólnych zasadach określonych w ustawie oos, w związku z czym:</p> <p>–krąg stron ustalany na podstawie art. 74 ust. 3a ustawy oos,</p> <p>–zawiadamianie stron – gdy jest ich ponad 10 – w drodze publicznego obwieszczenia w trybie art. 49 k.p.a.; gdy jest do 10 stron – zawiadomienia tradycyjne (poczta),</p> <p>–zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem sądowym – w przypadku zaskarżenia tej decyzji do sądu sąd nie może wstrzymać jej wykonania;</p> <p>– <i>zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos, sąd będzie mógł ustrzymać wykonanie decyzji środowiskowej.</i></p>	niewymagana	<p>Zezwolenie na realizację inwestycji drogowej (zrid)</p> <p>–Wydawane na podstawie specustawy drogowej, z tym że art. 11i specustawy stanowi, że przy wydaniu zrid stosuje się Prawo budowlane, w zakresie nieuregulowanym w specustawie, z wyjątkiem jego art. 28 ust. 2 (który stanowi, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu) – czyli nie ma tu ograniczenia kręgu stron stosowanego przez Prawo budowlane (jest on szerszy).</p> <p>W ślad za Prawem budowlanym w postępowaniu w sprawie zrid nie stosuje się jednak art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud. w zw. z ww. art. 11i specustawy).</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos, osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia zrid w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/ uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie droga ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń, odpowiednio w urzędzie wojewódzkim lub starostwie powiatowym, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, w urzędowych publikatorach teleinformatycznych – Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów i w prasie lokalnej (art. 11d ust. 5).</p> <p>–Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 11f ust. 3).</p> <p>– Zrid określa m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 11f ust. 3).</p> <p>– Decyzji zrid nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek zarządcy drogi, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym (art. 17 ust. 1).</p> <p>– Po wydaniu zrid Lasy Państwowe są zobowiązane do nieodpłatnego usunięcia drzew na terenach będących w ich zarządzie, które na mocy zrid przeszły na własność inwestora budującego drogę (Skarbu Państwa lub jednostki samorządu) (art. 20b).</p> <p>– Na terenie objętym zrid można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłyby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 21 ust. 2).</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
Linie kolejowe	specustawa kolejowa	Jak w przypadku specustawy drogowej	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie linia ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej. - Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 9q ust. 2 i 2a). - Decyzja zawiera m.in. warunki wynikające z prawnie chronionych potrzeb ochrony środowiska (art. 9q ust. 1 pkt 3). - Decyzji nadaje się rygor natchmiasutowej wykonalności na wniosek inwestora (PLK SA lub właściwej jednostki samorządu) uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym (art. 9w ust. 1). 	<p>Pozwolenie na budowę</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę kolejową (art. 9ac ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu ograniczono do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystości lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organy społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.). - Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacji ekologicznej będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową. 	<p>-W przypadku złożenia skargi do sądu na zrid, któremu nadano rygor natchmiasutowej wykonalności i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić zrid, a jedynie stwierdzić, że decyzja ta narusza k.p.a. z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę drogi i od rozpoczęcia minęło 14 dni (art. 31 ust. 2).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis (art. 31.2) nie będzie miał zastosowania do zrid w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności zrid z decyzją środowiskową.</p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nie można stwierdzić nieważności zrid (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadwyczołnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę drogi (art. 31 ust. 1). - Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis (art. 31.1) nie będzie miał zastosowania do zrid w zakresie takim, w jakim nieważność wynikałaby z niezgodności zrid z decyzją środowiskową. <i>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
		<p>Decyzja o środow. uwarunkowaniach</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę linii i od rozpoczęcia minęło 14 dni (art. 9ac ust. 4 w zw. z ust. 3).</p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę linii (art. 9ac ust. 4 w zw. z ust. 2).</p> <p>- Po wydaniu decyzji lokalizacyjnej Lasy Państwowe są zobowiązane do nieodpłatnego usunięcia drzew na terenach będących w ich zarządzie, które na mocy decyzji przeszły na własność inwestora budującego linię (PLK lub jednostki samorządu) (art. 9yb).</p> <p>- Na terenie objętym decyzją lokalizacyjną można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 9yc ust. 2).</p>	<p>Decyzja lokalizacyjna</p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę linii (art. 9ac ust. 4 w zw. z ust. 2).</p> <p>- Po wydaniu decyzji lokalizacyjnej Lasy Państwowe są zobowiązane do nieodpłatnego usunięcia drzew na terenach będących w ich zarządzie, które na mocy decyzji przeszły na własność inwestora budującego linię (PLK lub jednostki samorządu) (art. 9yb).</p> <p>- Na terenie objętym decyzją lokalizacyjną można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 9yc ust. 2).</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p> <p>- Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pismem inwestora, a pozostałych stron – w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg linii kolejowej, na stronach internetowych tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie lokalnej (art. 9ac ust. 1 i 1a).</p> <p>- Wydana decyzja – pismem doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pismem właścicielom/uz. wiecystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń iw. (art. 9ac ust. 1)</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie na budowę, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić pozwolenia, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę linii i od rozpoczęcia minęło 14 dni (art. 9ac ust. 3).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. pomyślny przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę linii w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia na budowę linii (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę linii (art. 9ac ust. 2).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. pomyślny przepis (art. 9ac ust. 2) nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę linii w zakresie takim, w jakim jego nieważność wynikałaby z niezgodności z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p>	<p>Uwagi</p>
Lotniska użytku publicznego	ustawa w sprawie lotnisk Prawo lotnicze	Jak w przypadku specustawy drogowej	niewymagana	<p>Zezwolenie na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (zril)</p> <p>- Wydawane na podstawie ustawy w sprawie lotnisk. Nie odsyła ona do prawa budowlanego, a jedynie stwierdza, że uzyskanie zril jest równoznaczne z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art. 14).</p> <p>Tym samym można uznać, że nie obowiązuje tu ograniczenie kregu stron przewidziane przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego.</p>	<p>Dotatkowo wymagane:</p> <p>A. Promesa zezwolenia na założenie lotniska B. Zezwolenie na założenie lotniska</p> <p>- Obie decyzje wydawane na podstawie Prawa lotniczego przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia zrii w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</p> <p>- Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wliczonych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie lotnisko ma być zlokalizowane); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń: w urzędzie wojewódzkim, a także w urzędzie właściwej gminy, na stronie internetowej tej gminy i w prasie lokalnej (art. 7 ust. 1)</p> <p>- Te same podmioty w ten sam sposób zawiadamiane są o wydaniu zrii (art. 10).</p> <p>- Zrii określa m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 8 ust. 3).</p> <p>- Decyzji zrii nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek zakladającego lotnisko, zarządzającego lotniskiem lub Polskiej Agencji Żegluga Powietrznej, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym (art. 26 ust. 1).</p> <p>- Po wydaniu zrii Lasy Państwowe są zobowiązane do nieodpłatnego usunięcia drzew na będących w ich zarządzie nieruchomościach w stosunku do których wydano zrii (art. 15 ust. 1).</p> <p>- Na terenie objętym zrii można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłyby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 16).</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu na zrii, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić zrii, a jedynie stwierdzić, że decyzja ta narusza prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od jej rozpoczęcia minęło 14 dni (art. 13 ust. 2).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis (art. 13.2) nie będzie miał zastosowania do zrii w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności zrii z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności zrii (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę lotniska (art. 13 ust. 1).</p>	<p>- Promesa musi być dołączona do wniosku o zrii.</p> <p>- Stosunek czasowy uzyskania zezwolenia na założenie lotniska do zrii nie jest określony.</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia zrii w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>terminal regazyfikacyjny skroplonego gazu ziemnego w Swinoujściu</p> <p>wraz z obiektami, urządzeniami, sieciami i instalacjami służącymi do jego budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki,</p> <p>w szczególności wraz z obiektami sieci gazowej, sieciami i przyłączami elektroenergetycznymi, wodocigowymi, kanalizacyjnymi, ciepłymi, telekomunikacyjnymi i teleinformatycznymi, infrastrukturą drogową lub kolejową, nabrzeżami, placami składowymi, obiektami magazynowymi, budynkami produkcyjnymi, montowniami lub wytwórniami.</p>	<p>ustawa w sprawie terminalu</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <p>- termin na jej wydanie wynosi 45 dni od dnia złożenia wniosku; do terminu tego nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach na dokonanie określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. (art. 19 ust. 3 i 4 ustawy ws. terminalu).</p> <p>Za niewydanie decyzji w terminie organ prowadzący postępowanie uiszcza karę w wys. 1000 zł za dzień zwłoki (art. 19 ust. 8).</p>	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie terminalu</p> <p>-Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: wnioskodawcę, właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem; pozostałe strony – w drodze obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w BIP urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim, w BIP urzędów właściwych miejscowo gmin (art. 8 ust. 1 i 1a).</p> <p>-Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 12).</p> <p>-Decyzja zawiera m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 10 ust. 1 pkt 3).</p> <p>-Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2.</p> <p>- <i>Odwołanie</i> od decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 1)</p> <p>-W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 §3 Prawo o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p> <p>-W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 36 ust. 2).</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p> <p>-Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez ustawę ws. terminalu (art. 15 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego).</p> <p>W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu jest ograniczony do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu).</p> <p>Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pt. bud.).</p> <p>-Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</p> <p>-Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: wnioskodawcy, właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem; pozostałe strony – w drodze obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w BIP urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim, w BIP urzędów właściwych miejscowo gmin (art. 15 ust. 4 w zw. art. 8 ust. 1 i 1a)</p> <p>-Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 15 ust. 4 w zw. art. 12).</p> <p>- Pozwolenie podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2.</p>	<p>-Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis (art. 13.1) nie będzie miał zastosowania do zrl w zakresie takim, w jakim nieważność wynikałaby z niezgodności zrl z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
			<p>- Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 36 ust. 1).</p> <p>- Na terenie objętym decyzją lokalizacyjną dla inwestycji w zakresie terminalu przygotowywanej przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłyby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 16 ust. 4).</p>	<p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. będzie możliwe uchylenie przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności pozwolenia na budowę (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od pozwolenia na budowę będzie dotyczyło jego niezgodności z decyzją środowiskową. Rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie</p> <p>- Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 1)</p> <p>- Na terenie objętym pozwoleniem na budowę można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop, jednak należy uiszczać opłatę za usunięcie drzew (art. 16 ust. 1). Jeżeli to konieczne, samo pozwolenie na budowę zezwala na usunięcie drzew lub krzewów i wówczas zawiera ono inwentaryzację drzew lub krzewów, określa sposób gospodarowania zielenią i może też nakazać nasadzenia następcze lub przesadzenie drzew (art. 16 ust. 1-3).</p> <p>Powyższe zasady nie dotyczą inwestycji w zakresie terminalu przygotowywanej przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM, ponieważ w odniesieniu do nich o usunięciu drzew przesądziła już decyzja lokalizacyjna (art. 16 ust. 4)</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 36 ust. 4 w zw. z ust. 2).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniory na 60 dni.</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 §3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
regionalne sieci szerokopasmowe (= sieci szerokopasmowe lub infrastruktura telekomunikacyjna realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego, porozumienie, związek lub stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego, porozumienie komunalne, spółkę kapitałową lub spółdzielnię z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, zama- wiałającego w rozumieniu <i>ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi</i> albo przez partnera prywatnego w rozumieniu <i>ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym</i> w ramach programów operacyjnych).	ustawa w sprawie sieci szerokopasmowych	Jak w przypadku specustawy drogowej	Decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej Sieć może być też realizowana na zasadach ogólnych przewidzianych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w Prawie budowlanym, tj. na podstawie decyzji wymaganych przez tamte ustawy, a nie na podstawie decyzji wydawanych na podstawie specustawy (art. 49a ustawy w sprawie sieci). – Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze ogłoszeń w urzędzie wojewódzkim i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie BIP urzędów gmin właściwych ze względu na planowaną lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej i w prasie lokalnej (art. 52 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 57 ust. 1-2). – Decyzja określa m.in. warunki wynikające z przepisów odrębnych warunków w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, ochrony przyrody (art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. a). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności mocy prawa) (art. 54 ust. 10). – Sąd rozpatrujący skargę na decyzję lokalizacyjną może wstrzymać jej wykonanie, ale może to uzależnić od wpłacenia kaucji (art. 54 ust. 3 i 4).	Pozwolenie na budowę – Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia na budowę (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności złożono po upływie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 36 ust. 4 w zw. z ust. 1). – <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś. powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim jego nieważność wynikałaby z niezgodności z decyzją środowiskową.</i> <i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i>	
regionalne sieci szerokopasmowe (= sieci szerokopasmowe lub infrastruktura telekomunikacyjna realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego, porozumienie, związek lub stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego, porozumienie komunalne, spółkę kapitałową lub spółdzielnię z udziałem jednostki samorządu terytorialnego, zama- wiałającego w rozumieniu <i>ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi</i> albo przez partnera prywatnego w rozumieniu <i>ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym</i> w ramach programów operacyjnych).	ustawa w sprawie sieci szerokopasmowych	Jak w przypadku specustawy drogowej	Decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej Sieć może być też realizowana na zasadach ogólnych przewidzianych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w Prawie budowlanym, tj. na podstawie decyzji wymaganych przez tamte ustawy, a nie na podstawie decyzji wydawanych na podstawie specustawy (art. 49a ustawy w sprawie sieci). – Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze ogłoszeń w urzędzie wojewódzkim i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie BIP urzędów gmin właściwych ze względu na planowaną lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej i w prasie lokalnej (art. 52 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 57 ust. 1-2). – Decyzja określa m.in. warunki wynikające z przepisów odrębnych warunków w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, ochrony przyrody (art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. a). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności mocy prawa) (art. 54 ust. 10). – Sąd rozpatrujący skargę na decyzję lokalizacyjną może wstrzymać jej wykonanie, ale może to uzależnić od wpłacenia kaucji (art. 54 ust. 3 i 4).	Pozwolenie na budowę – Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 60 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu ograniczono do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.). – <i>Planowana nowelizacja ustawy o oś. nie wprowadza zmian w tym zakresie.</i> – Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu wojewódzkiego, a także w BIP urzędów gmin właściwych ze względu na planowaną lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej i w prasie lokalnej (art. 52 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 60 ust. 5 w zw. z art. 57 ust. 2).	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>– budowie przeciwpowodziowe (kanały ulgi, kierownice w ujściach rzek do morza, poldery przeciwpowodziowe, sztuczne zbiorniki przeciwpowodziowe, suche zbiorniki przeciwpowodziowe, waly przeciwpowodziowe, budowle regulacyjne, wrota przeciwpowodziowe i falochrony, budowle ochrony brzegów morskich, stopnie wodne – wraz z obiektami związanymi z nimi technicznie i funkcjonalnie lub nieruchomościami przeznaczonymi na potrzeby ochrony przed powodzią);</p> <p>– stacje radarów meteorologicznych.</p>	<p>specustawa przeciwpowodziowa</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej</p>	<p>niewymagana</p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 58 ust. 7).</p> <p>– Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności złożono po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 58 ust. 6).</p>	<p>– Na terenie objętym pozwoleniem na budowę można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop, jednak należy uiścić opłatę za usunięcie drzew (art. 60 ust. 1). Jeżeli to konieczne, samo pozwolenie na budowę zezwala na usunięcie drzew lub krzewów i wówczas zawiera ono inwentaryzację drzew lub krzewów, określa sposób gospodarowania zielenią i może też nakazać nasadzenia następcze lub przesadzenie drzew (art. 61 ust. 1-3).</p> <p>– Po wydaniu pozwolenia na budowę Lasy Państwowe są zobowiązane do usunięcia drzew na terenach będących w ich zarządzie objętych pozwoleniem. Koszt usunięcia drzew w wieku do 20 lat ponosi inwestor, a koszt usunięcia drzew starszych – Lasy Państwowe (art. 61 ust. 5 i 6).</p>	
<p>– budowie przeciwpowodziowe (kanały ulgi, kierownice w ujściach rzek do morza, poldery przeciwpowodziowe, sztuczne zbiorniki przeciwpowodziowe, suche zbiorniki przeciwpowodziowe, waly przeciwpowodziowe, budowle regulacyjne, wrota przeciwpowodziowe i falochrony, budowle ochrony brzegów morskich, stopnie wodne – wraz z obiektami związanymi z nimi technicznie i funkcjonalnie lub nieruchomościami przeznaczonymi na potrzeby ochrony przed powodzią);</p> <p>– stacje radarów meteorologicznych.</p>	<p>specustawa przeciwpowodziowa</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej</p>	<p>niewymagana</p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 58 ust. 7).</p> <p>– Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności złożono po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 58 ust. 6).</p>	<p>Pozwolenie na realizację inwestycji (pri)</p> <p>Wydawane na podstawie ustawy w sprawie lotnisk. Nie odyśla ona do prawa budowlanego, a jedynie stwierdza, że uzyskanie pri jest równoznaczne z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (art. 14).</p> <p>Tym samym można uznać, że nie obowiązuje tu ograniczenie kregu stron przewidziane przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego.</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej, oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pri w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadomiane w drodze obwieszczeń; pozostałe strony w drodze obwieszczeń, w urzędzie wojewódzkim, a także w urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji i na stronach internetowych tych gmin (art. 7 ust. 1).</p> <p>– Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń Jw. (art. 10).</p> <p>– Pri określa m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 9 pkt 2).</p> <p>– Decyzji pri nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek inwestora, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym (art. 25 ust. 1).</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p>Po wydaniu pri Lasy Państwowe są zobowiązane do nieodpłatnego usunięcia drzew na będących w ich zarządzie nieruchomościach w stosunku do których wydano pri (art. 28 ust. 1).</p> <p>Na terenie objętym pri można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i bez opłat, które w innym wypadku byłyby wymagane na podstawie uop – z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 29 ust. 2).</p> <p>W przypadku złożenia skargi do sądu na pri, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić pri, a jedynie stwierdzić, że decyzja ta narusza prawo z przyczyn wymiernych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od jej rozpoczęcia minęło 14 dni (art. 15 ust. 2).</p> <p>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pri w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pri z decyzją środowiskową. W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p> <p>Nie można stwierdzić nieważności pri (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności złożono po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 15 ust. 1).</p> <p>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os, powyższy przepis (art. 13.1) nie będzie miał zastosowania do pri w zakresie takim, w jakim nieważność wynikałaby z niezgodności pri z decyzją środowiskową.</p> <p>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p> <p>W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 §3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 31 ust. 1.</p> <p>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>obiekty energetyki jądrowej (zakłady wzbogacania izotopowego, zakłady wytworzenia paliwa jądrowego, zakłady przetworzenia paliwa jądrowego, przechowywanie odpadów promieniotwórczych, zakłady do wydobycia rud uranu i toru ze złóż i do ich wstępnego przetwarzania);</p> <p>inwestycje towarzyszące (budowa lub rozbudowa sieci przesyłowych konieczniejszych do wprowadzenia mocy z elektrowni jądrowej lub inna inwestycja niezbędna do wybudowania lub zapewnienia prawidłowej eksploatacji obiektu energetyki jądrowej).</p>	<p>specustawa jądrowa</p> <p>Prawo atomowe</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <p>termin jej wydania wynosi 45 dni od dnia złożenia wniosku; nie wlicza się do niego terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu (art. 20).</p> <p>Za niewydanie decyzji w terminie organ prowadzący postępowanie uiszcza karę w wys. 500 zł za dzień zwłoki (art. 35 ust. 2).</p>	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej</p> <p>-Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem; pozostałych stron – w drodze obwieszczeń urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim oraz na stronach internetowych gmin właściwych miejscowo (art. 6 ust. 1).</p> <p>-Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10).</p> <p>-Decyzja zawiera m.in. warunki wynikające z prawnie chronionych potrzeb ochrony środowiska (art. 7 ust. 1 pkt 3).</p> <p>-Odwolanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu decyzji (art. 37 ust. 1).</p> <p>-W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 38 ust. 1.</p> <p>-W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić pozwolenia, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. - o ile rozpoczęto już budowę i od jej rozpoczęcia minęło 30 dni (art. 39 ust. 2).</p> <p>-Nie można stwierdzić nieważności decyzji (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 39 ust. 1).</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p> <p>-Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę kolejową (art. 15 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego).</p> <p>W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu jest ograniczony do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu).</p> <p>Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr.bud.).</p> <p>-Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</p> <p>-Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem; pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim oraz na stronach internetowych właściwych miejscowo gmin (art. 15 ust. 5 w zw. z art. 6 ust. 1).</p> <p>-Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 15 ust. 5 w zw. z art. 10)</p> <p>-Na terenie objętym pozwoleniem na budowę można ustawić drzewa i krzewy bez zezwolenia, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop, jednak należy uiszczać opłatę za usunięcie drzew, jeżeli to konieczne, samo pozwolenie na budowę zezwala na usunięcie drzew lub krzewów i wówczas zawiera o inwentaryzacji drzew lub krzewów; określa sposób gospodarowania zielenią i może też nakazać nasadzenia następcze lub przesadzenie drzew (art. 16).</p> <p>-Po wydaniu pozwolenia Lasy Państwowe są zobowiązane do usunięcia drzew na będących w ich zarządzie nieruchomościach, w stosunku do których wydano pozwolenie; koszty usunięcia ponosi inwestor (art. 31).</p>	<p>Dodatkowo wymagane:</p> <p>A. Pozwolenie na prace przygotowawcze</p> <p>- Inwestor może, ale nie musi się o nie ubiegać przed wydaniem pozwolenia na budowę (art. 17)</p> <p>- Pozwolenie to zezwala m.in. na rozbiorę istniejących budynków, usunięcie drzew i krzewów, niwelację terenu (w odniesieniu do usuwania drzew i krzewów – istana uskazyje uwyżnile, że nie stosuje się do przepisów uop dotyczących zezwoleń i opłat; specustawa nie przewiduje też możliwości nakazania w tym pozwoleniu nasadzeń następczych drzew – inaczej niż w przypadku zezwolenia na usunięcie drzew w ramach pozwolenia na budowę)</p> <p>- Pozwolenie podlega natchmiasutowemu wykonaniu (ma rygor natchmiasutowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natchmiasutowe wykonanie decyzji – art. 36 i art. 37 ust. 3.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p>– Pozwolenie na budowę podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 36 i art. 37 ust. 3.</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oszczędnościach energetycznych</i> (projekt ustawy o zmianie ustawy o oszczędnościach energetycznych i niektórych innych ustaw z dnia 11 kwietnia 2015 r.) <i>rygor natychmiastowej wykonalności pozwolenia na budowę (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od pozwolenia na budowę będzie dotyczyło jego nadania nakładanego z mocy prawa, ale możliwe niezgodności z decyzją środowiskową. Rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie.</i></p> <p>– Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu decyzji (art. 37 ust. 1).</p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 38 ust. 1.</p>	<p>– Odwołanie od pozwolenia wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o jego wydaniu (art. 37 ust. 1).</p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 38 ust. 1.</p>
				<p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oszczędnościach energetycznych</i> (projekt ustawy o zmianie ustawy o oszczędnościach energetycznych i niektórych innych ustaw z dnia 11 kwietnia 2015 r.) <i>rygor natychmiastowej wykonalności pozwolenia na budowę (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od pozwolenia na budowę będzie dotyczyło jego nadania nakładanego z mocy prawa, ale możliwe niezgodności z decyzją środowiskową. Rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie.</i></p> <p>– Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu decyzji (art. 37 ust. 1).</p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 38 ust. 1.</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oszczędnościach energetycznych</i> (projekt ustawy o zmianie ustawy o oszczędnościach energetycznych i niektórych innych ustaw z dnia 11 kwietnia 2015 r.) <i>rygor natychmiastowej wykonalności pozwolenia na budowę (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od pozwolenia na budowę będzie dotyczyło jego nadania nakładanego z mocy prawa, ale możliwe niezgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p>– W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie na budowę i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić pozwolenia, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a.</p> <p>– o ile rozpoczęto już budowę i od jej rozpoczęcia minęło 30 dni (art. 39 ust. 4 w zw. z ust. 2).</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oszczędnościach energetycznych</i> (projekt ustawy o zmianie ustawy o oszczędnościach energetycznych i niektórych innych ustaw z dnia 11 kwietnia 2015 r.) <i>rygor natychmiastowej wykonalności pozwolenia na budowę (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od pozwolenia na budowę będzie dotyczyło jego nadania nakładanego z mocy prawa, ale możliwe niezgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p>– W odniesieniu do innych sytuacji termin 30 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</p> <p>– Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia na budowę (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 39 ust. 4 w zw. z ust. 1).</p>	<p>B. Decyzja zasadnicza</p> <p>– Warunek ubiegania się przez inwestora o pozwolenie na budowę (art. 22).</p> <p>– Ustawa nie reguluje jej treści, a jedynie wskazuje, co należy dołączyć do wniosku o jej wydanie.</p> <p>– Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu decyzji.</p> <p>– Nie wydaje się, aby była to decyzja istotna z punktu widzenia środowiskowych aspektów procesu inwestycyjnego.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś powiększy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim jego nieuważność wynikałaby z niezgodności z decyzją środowiskową. W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniiony na 60 dni.</p>	<p>C. Zezwolenie na budowę obiektu jądrowego wydawane na podstawie Prawa atomowego (art. 38f – 39k).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymagane przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (art. 39k Prawa atomowego). - Informacja o wszczęciu postępowania wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia i skróconym raportem bezpieczeństwa - udostępniana w BIP Prezesa Agencji; informacja o wszczęciu postępowania i możliwościach udziału ogłasza się też w prasie obejmującej zasięgiem gminę, gdzie ma być zlokalizowany obiekt oraz gminy sąsiednie (art. 39d Prawa atomowego). - Przewidziane jest składanie uwag i wniosków oraz rozprawa adm. otwarta dla społeczeństwa (art. 39d Prawa atomowego). - Zezwolenie określa wymogi związane z bezpieczeństwem obiektu jądrowego, zarządzaniem nim itd. (art. 39g Prawa atomowego).

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
Strategiczne inwestycje w zakresie sieci przesyłowych wymiennie w załączniku do specustawy	ustawa w sprawie sieci przesyłowych	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termin wydania tej decyzji wynosi miesiąc od dnia złożenia wniosku, do tego terminu nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu (art. 14 ust. 3 i 4); - podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa); wyłączone jest zastosowanie art. 135 k.p.a., co oznacza, że organ odwoławczy nie może tego rygору uchylić (art. 25 ust. 1 i ust. 4 zd. 2); - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś będzie możliwe uchylenie przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności decyzji środowiskowej (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – rygor nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie.</i> - Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia jej stronie albo w wydaniu (art. 25 ust. 2); - W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zarządzonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 26 ust. 1. - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na decyzję środowiskową.</i> - W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może jej uchylić, a jedynie stwierdzić, że narusza ona prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 27 ust. 2 i 15). - <i>Planowana nowelizacja ustawy oś ma znieść ten przepis.</i> 	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. wieczystych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 7 ust. 1). - Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). - Decyzja określa m.in. warunki wynikające z przepisów odrębnych warunków w zakresie ochrony środowiska (art. 8 ust. 1 pkt 3). - Na terenie objętym decyzją można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i opłat, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop; z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 18 ust. 2). - Po wydaniu pozwolenia Lasy Państwowe są zobowiązane do ustąpienia drzew na będących w ich zarządzie nieruchomościach objętych decyzją; koszty usunięcia ponosi inwestor (art. 18 ust. 3). - Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa); wyłączone jest zastosowanie art. 135 k.p.a., co oznacza, że organ odwoławczy nie może tego rygору uchylić (art. 25 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). - Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu decyzji (art. 25 ust. 2). - W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 27 ust. 2). - Nie uchyla się decyzji o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej w trybie wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 4). 	<p>Pozwolenie na budowę</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 13 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). - W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu jest ograniczony do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystych lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). - Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i> - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). - Pozwolenie podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa); wyłączone jest zastosowanie art. 135 k.p.a., co oznacza, że organ odwoławczy nie może tego rygору uchylić (art. 25 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś rygor nadal będzie nadawany z mocy prawa, ale organ odwoławczy będzie mógł go uchylić, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i> - Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia go stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu (art. 25 ust. 2). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś powyższe ograniczenia mają nie mieć zastosowania w przypadku odwołania od pozwolenia w zakresie, w jakim odwołanie dotyczy zgodności z decyzją środowiskową.</i> 	<p>Pozwolenie na budowę</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 13 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). - W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu jest ograniczony do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystych lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). - Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i> - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałe strony – zawiadamiane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). - Pozwolenie podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa); wyłączone jest zastosowanie art. 135 k.p.a., co oznacza, że organ odwoławczy nie może tego rygору uchylić (art. 25 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś rygor nadal będzie nadawany z mocy prawa, ale organ odwoławczy będzie mógł go uchylić, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i> - Odwołanie od tej decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia go stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o wydaniu (art. 25 ust. 2). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś powyższe ograniczenia mają nie mieć zastosowania w przypadku odwołania od pozwolenia w zakresie, w jakim odwołanie dotyczy zgodności z decyzją środowiskową.</i> 	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
		<p>- Nie uchyla się decyzji w trybie wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 4 i 5).</p> <p>- <i>Planowana nowelizacja ustawy oś ma znieść ten przepis.</i></p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności decyzji (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 1 i 5).</p> <p>- <i>Planowana nowelizacja ustawy oś ma znieść ten przepis.</i></p>	<p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś, termin 14 dni będzie zmieniony na 60.</i></p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 1).</p>	<p>-W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku w niej może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 26 ust. 1.</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś, powyższy zapis nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdyż skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p>-W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie i uznamia przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może go uchylić, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 27 ust. 2 i 5).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p>- Nie uchyla się pozwolenia w trybie wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 4 i 5).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś termin 14 dni będzie zmieniony na 60.</i></p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 27 ust. 1 i 5).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oś, powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
inwestycje w zakresie budowy drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską	ustawa w sprawie drogi wodnej	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <p>– termin jej wydania wynosi 90 dni od dnia złożenia wniosku; nie wlicza się do niego terminów przewidzianych w przepisach na dokonanie określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień wynikłych z winy strony albo z innych przyczyn niezależnych od organu (art. 17).</p>	niewymagana	<p>Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury dostępowej</p> <p>– Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 7 ust. 2 odsyła do Prawa budowlanego), z tym że nie ma zastosowania art. 28 ust. 2 (który stanowi, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystości lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu) – czyli nie ma tu ograniczenia kręgu stron stosowanego przez Prawo budowlane (jest on szerszy).</p> <p>W ślad za Prawem budowlanym w postępowaniu nie stosuje się jednak art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączać do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr.bud. w zw. z ww. art. 7 ust. 2 specustawy).</p> <p>– <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś osobę, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej, oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżania pozwolenia w zakresie zgodności z poprzedzającą je decyzją środowiskową.</i></p> <p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskami; pozostałych stron – w drodze obwieszczeń na stronach internetowych urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim, a także w BIP właściwych gmin (art. 6 ust. 1).</p> <p>– Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10 ust. 1-3).</p> <p>– Decyzja określa m.in. warunki wynikające z przepisów odrębnych warunków w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, ochrony przyrody (art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. a).</p> <p>– Na terenie objętym zezwoleniem można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop. jednak należy uiszczać opłatę za usunięcie drzew. Jeżeli to konieczne, samo pozwolenie na budowę zezwala na usunięcie drzew lub krzewów i wówczas zawiera ono inwentaryzację drzew lub krzewów, określa sposób gospodarowania zielenią i może też nakazać nasadzenia następcze lub przesadzenie drzew (art. 14).</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p>- Po wydaniu pozwolenia Lasy Państwowe są zobowiązane do usunięcia drzew na będących w ich zarządzie nieruchomościach, w stosunku do których wydano pozwolenie; koszty usunięcia ponosi inwestor (art. 25).</p> <p>- Zezwoleniu nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek inwestora, uzasadniony nadrzędnym interesem publicznym; wyłączone jest zastosowanie art. 135 k.p.a., co oznacza, że organ odwoławczy nie może tego rygoru uchylić (art. 30 ust. 1 i 3).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy, oos rygor nadal będzie nadawany z mocy prawa, ale organ odwoławczy będzie mógł go uchylić.</i></p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 §3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy, oos powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu na zezwolenie i uznanie przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może go uchylić, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. – o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni (art. 32 ust. 2).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy, oos powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do zezwolenia w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności zezwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji – termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p>- Nie można stwierdzić nieważności zezwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 32 ust. 1).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy, oos powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do zezwolenia w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności zezwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
Centralny Port Komunikacyjny	<p>Specustawa w sprawie CPK (inwestycje towarzyszące wymienione w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 118 ustawy ws. CPK mają być realizowane na podstawie odpowiednich dla nich specustaw – drogowej, kolejowej, ws. lotnisk użytku publicznego – art. 119 ustawy ws. CPK).</p>	<p>Decyzja o środow. uwarunkowaniach Jak w przypadku specustawy drogowej</p>	<p>Decyzja lokalizacyjna Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie CPK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie organu prowadzącego postępowanie, w drzewach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji, w BIP tego urzędu i tych gmin oraz w prasie lokalnej i na stronie internetowej Pełnomocnika ds. CPK (art. 88 ust. 1 i art. 90). - Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 89 ust. 1 i art. 90). - Decyzja określa m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 40 ust. 2 pkt 4). - W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 84. - Nie stwierdza się nieważności decyzji, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji został złożony po upływie 1 roku od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (art. 94 ust. 1). - Wg <i>nowelizacji ustawy o os. termin 1 roku będzie zmieniłony na 60 dni.</i> - Nie uchyla się decyzji w wyniku wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (art. 94 ust. 2). - Wg <i>nowelizacji ustawy o os. termin 6 miesięcy będzie zmieniłony na 60 dni.</i> 	<p>Pozwolenie na budowę</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 3 ust. 2 odsyła do Prawa budowlanego). - W związku z tym krag stron w tym postępowaniu jest ograniczone do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). - Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organy społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.). - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os., które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i> 	<p>Uwagi</p> <p>Dodatkowo wymagane:</p> <p>A. Promesa zezwolenia na założenie lotniska</p> <p>B. Zezwolenie na założenie lotniska</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obie decyzje wydawane na podstawie Prawa lotniczego przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego - Promesa musi być dołączona do wniosku o pozwolenie na budowę. - Stosunek czasowy uzyskania zezwolenia na założenie lotniska do pozwolenia nie jest określony. - <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os., osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia zezwolenia na realizację lotniska w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
Strategiczne inwestycje w sektorze naftowym wymienione w załączniku do specustawy wraz z infrastrukturą niezbędną do ich obsługi	specustawa naftowa	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <p>- termin na jej wydanie wynosi 45 dni od dnia złożenia wniosku; do terminu tego nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach na dokonanie określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. (art. 21 ust. 3 i 5)</p>	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w sektorze naftowym</p> <p>- Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, w BIP urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim, a także w BIP właściwych gmin (art. 6 ust. 1).</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p> <p>- Wydawane na podstawie Prawa budowlanego z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 18 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu jest ograniczony do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wiceżyści lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu). Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. Bud.).</p>	<p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p>- Nie uchyla się decyzji w wyniku wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (art. 94 ust. 2).</p> <p>- <i>Wg nowelizacji ustawy oos termin 6 miesięcy będzie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p>- Nie stwierdza się nieważności decyzji, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji został złożony po upływie 1 roku od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (art. 94 ust. 1).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia w zakresie takim, w jakim nieważność wynikałaby z jego niezgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 1 roku zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p>- W przypadku uwzględnienia skargi na pozwolenie na budowę sąd administracyjny po upływie 1 roku od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor przystąpił do realizacji inwestycji, może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo (art. 95 ust. 2).</p> <p>- <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia w zakresie takim, w jakim uchylenie miało być spowodowane jego niezgodnością z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 1 roku zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p>- Nie uchyla się decyzji w wyniku wznowienia postępowania, jeżeli wniosek o wznowienie został złożony po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środow. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>(infrastruktura niezbędna – obiekty, urządzenia, sieci i instalacje służące do budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki rurociągów, w szczególności: stacje pompowne, stacje zaworów (zasuw), stacje ochrony katodowej, obiekty sieci gazowej, sieci i przyłącza elektroenergetyczne, wodociągowe, kanalizacyjne, ciepłownicze, telekomunikacyjne i teleinformatyczne, infrastruktura drogową lub kolejową, place składowe, obiekty produkcyjne, budynki produkcyjne, montownie oraz wytwórnie)</p>	<p>Specustawa mająca zastosowanie</p>	<p>Decyzja o środow. uwarunkowaniach</p>	<p>Decyzja lokalizacyjna</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p>	<p>Uwagi</p>
		<p>– Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). – Decyzja określa m.in. warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska (art. 8 ust. 1 pkt 3). – Po wydaniu decyzji lokalizacyjnej Lasy Państwowe są zobowiązane do usunięcia drzew na terenach objętych decyzją, a będących w ich zarządzie; koszty usunięcia ponosi inwestor (art. 32). – Na terenie objętym decyzją lokalizacyjną można usuwać drzewa i krzewy bez zezwolenia i opłat, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop. z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 16). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać wykonanie decyzji (art. 35 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 35 ust. 2). – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 36 ust. 1. – Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 37 ust. 1). – W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 37 ust. 2).</p>	<p>– Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać wykonanie decyzji (art. 35 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 35 ust. 2). – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 36 ust. 1. – Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 37 ust. 1). – W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 37 ust. 2).</p>	<p>– Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać wykonanie decyzji (art. 35 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 35 ust. 2). – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 36 ust. 1. – Nie można stwierdzić nieważności decyzji lokalizacyjnej (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 37 ust. 1). – W przypadku złożenia skargi do sądu na decyzję lokalizacyjną i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 37 ust. 2).</p>	<p>– Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacji ekologicznej będą miały możliwość zaskarżania pozwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową. – Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację strategicznej inwestycji w sektorze naftowym, w BIP urzędu wojewódzkiego, w prasie o zasięgu ogólnopolskim, a także w BIP właściwych gmin (art. 18 ust. 4 w zw. art. 6 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uz. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 18 ust. 4 w zw. art. 10). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać wykonanie decyzji (art. 35 ust. 1 i ust. 4 zd. 2). – Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. będzie możliwe uchylene przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności pozwolenia, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie. – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 35 ust. 2). – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 36 ust. 1. – Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (budowa na terenie Pola Bitwy na Westerplatte obiektów budowlanych służących realizacji celów statutowych Muzeum; budowa innych instalacji, urządzeń i obiektów niezbudowanych do: wybudowania i funkcjonowania Muzeum, zabezpieczenia Pola Bitwy na Westerplatte przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, zapewnienia porządku i czystości na terenie Pola Bitwy na Westerplatte; przebudowa dróg publicznych na terenie Pola Bitwy; budowa dróg wewnętrznych i ciągów pieszych;</p>	<p>ustawa w sprawie Muzeum Westerplatte</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo: termin wydania tej decyzji wynosi 90 dni od dnia złożenia wniosku; do terminu tego nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień wynikłych z winy strony albo z innych przyczyn niezależnych od organu (art. 17 ust. 4 i 5).</p>	<p>niwymagana</p>	<p>– Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 37 ust. 4 w zw. z ust. 1). – W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie i uznanie przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 37 ust. 4 w zw. z ust. 1). – <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś powiększy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i> <i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 30 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p>	<p>Uwagi</p>
<p>Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (budowa na terenie Pola Bitwy na Westerplatte obiektów budowlanych służących realizacji celów statutowych Muzeum; budowa innych instalacji, urządzeń i obiektów niezbudowanych do: wybudowania i funkcjonowania Muzeum, zabezpieczenia Pola Bitwy na Westerplatte przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, zapewnienia porządku i czystości na terenie Pola Bitwy na Westerplatte; przebudowa dróg publicznych na terenie Pola Bitwy; budowa dróg wewnętrznych i ciągów pieszych;</p>	<p>ustawa w sprawie Muzeum Westerplatte</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo: termin wydania tej decyzji wynosi 90 dni od dnia złożenia wniosku; do terminu tego nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień wynikłych z winy strony albo z innych przyczyn niezależnych od organu (art. 17 ust. 4 i 5).</p>	<p>niwymagana</p>	<p>Decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowy Muzeum Westerplatte i Wojny 1939 – Oddziału Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku – Wydawane na podstawie specustawy, z tym że art. 7 ust. 2 specustawy stanowi, że przy wydawaniu decyzji stosuje się Prawo budowlane, w zakresie nieuregulowanym w specustawie, z wyjątkiem jego art. 28 ust. 2 (który stanowi, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu) – czyli nie ma tu ograniczenia kręgu stron stosowanego przez Prawo budowlane (jest on szerszy). W ślad za Prawem budowlanym w postępowaniu w sprawie decyzji o zezwoleniu nie stosuje się jednak art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud. w zw. z ww. art. 7 ust. 2 specustawy). – <i>Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś, osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej, oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia decyzji w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i></p>	<p>Uwagi</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
rozpoznanie i usuwanie z terenu Pola Bitwy na Westerplatte przedmiotów niebezpiecznych, w szczególności niewybuchów; budowa lub przebudowa uzbrojenia terenu Pola Bitwy na Westerplatte).				<p>- Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Gdańsku i Urzędzie Miejskim w Gdańsku, w BIP Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim oraz w BIP właściwych gmin (art. 6 ust. 1).</p> <p>- Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 10 ust. 1).</p> <p>- W decyzji zezwala się na usunięcie drzew i krzewów, tym samym nie jest wymagane zezwolenie ani opłaty, które w innym wypadku byłoby wymagane na podstawie uop. z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków; w decyzji można natomiast nałożyć obowiązek przesadzenia drzew lub krzewów objętych zezwoleniem na usunięcie lub wykonania nasadzeń zastępczych (art. 14 ust. 1 i 3).</p> <p>- Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek inwestora, uzasadniony interesem publicznym; dodatkowo nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji (art. 28 ust. 1 i 4).</p> <p>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy oos będzie możliwe uchylene przez organ odwoławczy rygoru natychmiastowej wykonalności zezwolenia (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.), ale tylko w przypadku, gdy odwołanie od zezwolenia na budowę będzie dotyczyło jego niezgodności z decyzją środowiskową. Rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylenie.</p> <p>- Odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 28 ust. 2).</p> <p>- W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 §3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 29 ust. 1.</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na zezwolenie, gdy skarga dotyczy niezgodności zezwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>- W przypadku złożenia skargi do sądu na zezwolenie i uznanie przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić zezwolenia, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia minęło 30 dni (art. 30 ust. 2).</i></p> <p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do zezwolenia w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 30 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p><i>- Nie można stwierdzić nieważności zezwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 30 ust. 1).</i></p> <p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do zezwolenia w zakresie takim, w jakim jego nieważność wynikałaby z niezgodności z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 14 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p>	
<p>Inwestycje w zakresie budowy portów zewnętrznych, czyli części portów o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej powstała w wyniku załodwienia przez przekształcenie akwenu (gruntu pokrytego wodami) w łód (grunt niepokryty wodami),</p>	<p>ustawa w sprawie portów</p>	<p>Jak w przypadku specustawy drogowej i dodatkowo:</p> <p>termin na wydanie decyzji wynosi 90 dni; do okresu tego nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach na dokonanie określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z innych przyczyn niezależnych od organu (art. 20 ust. 3 pkt 5).</p>	<p>Decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego</p> <p>- Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie do inwestora i właścicieli / uz. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego, w BIP urzędu wojewódzkiego i właściwych gmin, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 7 ust. 1).</p> <p>- Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właściciela / uz. wieczystych nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 11 ust. 1).</p> <p>- Decyzja zawiera m.in. warunki wynikające z prawnie chronionych potrzeb ochrony środowiska (art. 9 ust. 1 pkt 3).</p>	<p>Pozwolenie na budowę</p> <p>- Wydawane na podstawie Prawa budowlanego, z modyfikacjami wprowadzonymi przez specustawę (art. 16 ust. 1 odsyła do Prawa budowlanego). W związku z tym krąg stron w tym postępowaniu ograniczono do podmiotów uznawanych za strony przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego (stanowi on, że stronami są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystości lub zarządcy nieruchomości znajdujący się w obszarze oddziaływania obiektu).</p> <p>Nie ma też zastosowania art. 31 k.p.a., co oznacza, że żadne organizacje społeczne nie mogą się włączyć do postępowania (art. 28 ust. 3 Pr. bud.).</p> <p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. osoby, które były stronami w postępowaniu dotyczącym decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne będą miały możliwość zaskarżenia zezwolenia na budowę w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.</i></p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
<p>(roboty budowlane związane z przygotowaniem i realizacją budowy, przebudowy, remontu, montażu lub rozbiorów portu zewnętrznego, obejmujące: (a) infrastrukturę portową związaną z portem zewnętrznym, w tym budowle zapewniające dostęp do portu zewnętrznego od strony lądu, takie jak drogi wraz ze zjazdami oraz linie kolejowe, a także związane z tą infrastrukturą portową obiekty budowlane, (b) infrastrukturę zapewniającą dostęp do portów</p>	<p>– Na usuwanie drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji pod budowę infrastruktury zapewniającej dostęp do portu (tj. prowadzących do portu i położonych w granicach portu torów wodnych wraz ze związanymi z ich funkcjonowaniem obiektami, urządzeniami i instalacjami) nie jest wymagane uzyskanie zezwolenia na usunięcie ani uiszczanie opłat za usunięcie, które normalnie byłoby wymagane przez uop (art. 17 ust. 4). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2. – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 2) – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1. – Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.) jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 36 ust. 1) – W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie i uznania przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyezyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 36 ust. 2)</p>	<p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego, w BIP urzędu wojewódzkiego i właściwych gmin, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 16 ust. 4 w zw. art. 7 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 16 ust. 4 w zw. art. 11). – W pozwoleniu na budowę można zezwolić na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego; nie stosuje się wówczas przepisów uop; nie są też pobierane opłaty za usunięcie; w pozwoleniu można nałożyć obowiązek przesadzenia drzew lub krzewów albo wykonania nasadzeń zastępczych (art. 17 ust. 1 i 3). – Powyższe zasady nie mają zastosowania w odniesieniu do drzew, o których usunięciu przesądziła już decyzja lokalizacyjna (art. 17 ust. 4). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2. – Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. będzie możliwe uchylene przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności pozwolenia, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylene – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 2) – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p>	<p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego, w BIP urzędu wojewódzkiego i właściwych gmin, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 16 ust. 4 w zw. art. 7 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 16 ust. 4 w zw. art. 11). – W pozwoleniu na budowę można zezwolić na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego; nie stosuje się wówczas przepisów uop; nie są też pobierane opłaty za usunięcie; w pozwoleniu można nałożyć obowiązek przesadzenia drzew lub krzewów albo wykonania nasadzeń zastępczych (art. 17 ust. 1 i 3). – Powyższe zasady nie mają zastosowania w odniesieniu do drzew, o których usunięciu przesądziła już decyzja lokalizacyjna (art. 17 ust. 4). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2. – Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. będzie możliwe uchylene przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności pozwolenia, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylene – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 2) – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p>	<p>– Zawiadomienie o wszczęciu postępowania: pisemnie inwestora i właścicieli/uż. wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem (tj. tych, gdzie inwestycja ma być zlokalizowana); pozostałych stron – w drodze obwieszczeń w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego, w BIP urzędu wojewódzkiego i właściwych gmin, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 16 ust. 4 w zw. art. 7 ust. 1). – Wydana decyzja – pisemnie doręczana inwestorowi, zawiadomienie o wydaniu – pisemnie właścicielom/uż. wieczystym nieruchomości objętych decyzją; pozostałe strony informowane w drodze obwieszczeń jw. (art. 16 ust. 4 w zw. art. 11). – W pozwoleniu na budowę można zezwolić na usuwanie drzew i krzewów na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy portu zewnętrznego; nie stosuje się wówczas przepisów uop; nie są też pobierane opłaty za usunięcie; w pozwoleniu można nałożyć obowiązek przesadzenia drzew lub krzewów albo wykonania nasadzeń zastępczych (art. 17 ust. 1 i 3). – Powyższe zasady nie mają zastosowania w odniesieniu do drzew, o których usunięciu przesądziła już decyzja lokalizacyjna (art. 17 ust. 4). – Decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu (ma rygor natychmiastowej wykonalności z mocy prawa) i nie ma możliwości zastosowania art. 135 k.p.a., zgodnie z którym organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji – art. 34 ust. 1 i ust. 4 zd. 2. – Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o os. będzie możliwe uchylene przez organ odwoławczy rygору natychmiastowej wykonalności pozwolenia, jeśli odwołanie będzie dotyczyło niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową (będzie możliwe zastosowanie art. 135 k.p.a.) – rygor będzie nadal nakładany z mocy prawa, ale możliwe będzie jego uchylene – Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (art. 34 ust. 2) – W przypadku złożenia skargi do sądu administracyjnego, sąd ten nie może wstrzymać wykonania zaskarżonej decyzji do czasu wydania wyroku (nie może zastosować art. 61 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami adm.) – art. 35 ust. 1.</p>	

Rodzaj przedsięwzięcia	Specustawa mająca zastosowanie	Decyzja o środ. uwarunkowaniach	Decyzja lokalizacyjna	Pozwolenie na budowę	Uwagi
				<p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś powyższy zakaz nie będzie miał zastosowania w odniesieniu do skarg na pozwolenie na budowę, gdy skarga dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>- Nie można stwierdzić nieważności pozwolenia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę (art. 36 ust. 4 w zw. z ust. 1).</i></p> <p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim nieważność byłaby spowodowana przez niezgodność pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 30 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p> <p><i>- W przypadku złożenia skargi do sądu na pozwolenie i uznanie przez sąd, że skarga ta jest słuszna, sąd ten nie może uchylić decyzji, a jedynie stwierdzić, że narusza ono prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a., o ile rozpoczęto już budowę i od rozpoczęcia budowy minęło 30 dni (art. 36 ust. 4 w zw. z ust. 2).</i></p> <p><i>- Zgodnie z planowaną nowelizacją ustawy o oś powyższy przepis nie będzie miał zastosowania do pozwolenia na budowę w zakresie takim, w jakim skarga do sądu dotyczy niezgodności pozwolenia z decyzją środowiskową.</i></p> <p><i>W odniesieniu do innych sytuacji termin 30 dni zostanie zmieniony na 60 dni.</i></p>	

III.

DOSTĘP DO SĄDU

III.1. Wprowadzenie

Zakres i skuteczność dostępu do sądu w odniesieniu do jakiegokolwiek decyzji administracyjnej determinowane są przez kilka czynników:

- a) **krąg podmiotów uprawnionych** do zaskarżenia decyzji (rozumianego tu jako złożenie odwołania od organu wyższej instancji a potem skargi do sądu);
prawo to przysługuje co do zasady **stronom postępowania** w sprawie danej decyzji oraz **podmiotom na prawach strony** (takim jak organizacje społeczne, w tym ekologiczne) – w konsekwencji ograniczanie kręgu stron lub pozbawienie organizacji możliwości włączenia się do postępowania na prawach strony powoduje automatyczne pozbawienie możliwości zaskarżenia decyzji; ustawa nowelizująca wprowadza tu jednak konstrukcję, zgodnie z którą prawo do zaskarżania decyzji ma przysługiwać osobom, o których nie do końca wiadomo, czy mają być też stroną postępowania (zob. niżej pkt III.3.1 i III.4.2);
- b) **zakres**, w jakim organ odwoławczy czy sąd weryfikuje zgodność decyzji z prawem (zakres kontroli);
- c) możliwość zastosowania środka zabezpieczającego polegającego **wstrzymaniu wykonania decyzji** do czasu wydania rozstrzygnięcia przez organ odwoławczy lub sąd, tak aby nie doszło do nieodwracalnych skutków wykonania decyzji, np. w postaci zniszczenia elementów środowiska, zanim zostanie stwierdzone, czy decyzja była zgodna z prawem;
- d) kwestii praktycznych umożliwiających skorzystania z prawa do procedury odwoławczej – takich jak **zawiadamianie** uprawnionych o postępowaniu, o wydaniu decyzji i możliwości złożenia odwołania, a także **terminy** na wniesienie środka odwoławczego.

Powyższe kwestie zostaną omówione poniżej w odniesieniu do poszczególnych rodzajów decyzji – wydawanych zarówno na podstawie przepisów ogólnych, jak i specustaw.

III.2. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

III.2.1. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji

STRONY (PODMIOTY PRYWATNE)

Art. 74 ust. 3a ustawy o oś wyraża się ograniczać krąg stron postępowania dotyczącego decyzji środowiskowej w stosunku do zasad ogólnych określonych w art. 28 k.p.a.. Zgodnie z art. 28 k.p.a. „stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek”. Zgodnie z tą ogólną zasadą stronami w postępowaniu w sprawie decyzji środowiskowej byłiby np. właściciele nieruchomości położonych w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, jako że oddziaływanie to może wpływać na posiadane przez nich prawo do nieruchomości.

Tymczasem art. 74 ust. 3a ustawy o oś przesądza, że osoby spoza wyznaczonego przez niego kręgu nigdy nie będą miały w sprawie interesu prawnego, tzn. nigdy oddziaływanie przedsięwzięcia nie będzie dotyczyło ich prawa do nieruchomości. Przepis ten stanowi mianowicie, że stroną postępowania w sprawie decyzji środowiskowej jest wnioskodawca (inwestor) oraz **podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się na obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie**, przy czym **przez obszar ten rozumie się:**

- 1) Przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu. Nie chodzi przy tym o odległość od granic działki, na której przedsięwzięcie będzie realizowane, ale od miejsca (terenu), gdzie będzie ono faktycznie posadowione. W konsekwencji w przypadku zlokalizowania przedsięwzięcia na dużej działce, z pozostawieniem stumetrowego marginesu terenu wzdłuż jej granic, może się okazać, że nawet bezpośredni sąsiedzi tej działki nie zostaną uznani za strony postępowania.
- 2) Działki, na których w wyniku realizacji lub funkcjonowania przedsięwzięcia zostałyby przekroczone standardy jakości środowiska.
Przekroczenie standardów jakości środowiska poza terenem należącym do inwestora w zasadzie nie powinno mieć miejsca – przynajmniej tam, gdzie planowane przedsięwzięcie jest instalacją, ponieważ zgodnie z art. 144 ust. 1 i 2 ustawy Poś eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny. Inaczej mówiąc, decyzja środowiskowa dla takiej instalacji w ogóle nie powinna zostać wydana. Ponieważ jednak nie każde przedsięwzięcie jest instalacją, a ponadto w praktyce także i w odniesieniu do instalacji zasada z art. 144 Poś nie zawsze jest przestrzegana, to wskazanie, że osoby, o których mowa w punkcie 2 mają automatycznie stawać się stronami postępowania, jest jak najbardziej prawidłowe.
- 3) Działki znajdujące się w zasięgu takiego znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w dotychczasowym zagospodarowaniu nieruchomości. Punkt ten jest bardzo istotny, ponieważ daje on organom prowadzącym postępowanie potencjalną możliwość rozszerzenia kręgu stron poza podmioty, o których mowa w punktach 1) i 2).

Punkt 3) jest jednak sformułowany bardzo niejasno. Nakazuje on organowi administracji rozważanie, czy dana działka znajduje się w „zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym

przeznaczeniem” (i tym samym czy właściciela lub użytkownika wieczystego tej działki uznać za stronę postępowania).

Punkt ten można interpretować dwojako:

- a) tak, że chodzi w nim o wprowadzenie faktycznych ograniczeń w korzystaniu nieruchomości – co w praktyce będzie miało miejsce niezwykle rzadko. Miałyby to miejsce np. w sytuacji, gdyby właściciel nieruchomości prowadził gospodarstwo ekologiczne, a wymogi dotyczące takich gospodarstw zabraniałyby prowadzić ekologicznych upraw w określonej odległości od np. zakładu emitującego do powietrza określoną substancję, dla którego to zakładu byłaby właśnie wydawana decyzja środowiskowa;
- b) tak, że chodzi tu także o zwykłe uciążliwości rozciągające się na daną nieruchomość (np. odory lub hałas), które nie wprowadzają wprawdzie „ograniczeń” w korzystaniu z nieruchomości (właściciel nadal jak najbardziej może wykorzystywać ją np. na cel mieszkalny), ale powodują, że korzystanie to jest mniej przyjemne, spokojne, satysfakcjonujące itd.

Ponieważ druga z przedstawionych wyżej interpretacji (b) przepisu powodowałaby, że w zasadzie nie byłoby różnic między nim a art. 28 k.p.a., należy przyjąć, iż ustawodawcy chodziło raczej o interpretację, o której mowa w pkt a).

W stanie prawnym przed wprowadzeniem do art. 74 ustępu 3a sądy administracyjne orzekały, że za stronę postępowania w sprawie decyzji środowiskowej powinny być uznane nie tylko te osoby, których interes prawny został naruszony, lecz także te, którym taki interes przysługuje. Jednocześnie o istnieniu interesu prawnego danej osoby świadczył już sam fakt możliwości oddziaływania planowanej inwestycji na jej nieruchomość. Chodziło o to, aby osoba potencjalnie narażona na oddziaływanie mogła właśnie podczas postępowania zweryfikować, jaki będzie rzeczywiście wpływ na jej nieruchomość, mogła wnosić uwagi do przedstawionej dokumentacji itd. (zob. np. wyroki: z dnia 19 grudnia 2017 r. [II OSK 815/17], z dnia 8 marca 2018 r. [II OSK 1244/17], z dnia 29 stycznia 2016 r. [II OSK 1340/14]).

Przyjęcie przedstawionej wyżej interpretacji a), ograniczającej krąg stron, prowadziłoby do niezgodności z wymaganiami dyrektywy EIA i konwencji z Aarhus.

Oba te akty prawne wymagają – w odniesieniu do postępowań wymagających udziału społeczeństwa, a więc takich jak postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej, – aby osoby mające wystarczający interes w sprawie miały dostęp do procedury odwoławczej (art. 9 ust. 2 konwencji, art. 11 dyrektywy). Choć oba te akty prawne pozostawiają poszczególnym państwom pewną swobodę w określaniu, co może stanowić interes prawny, to jednak określenie to nie może być zbyt restrykcyjne – państwa mają kierować się tu celem, jakim jest **przyznanie zainteresowanej społeczności szerokiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości**.

Zgodnie z ogólną zasadą prawa polskiego pozbawienie określonych osób statusu strony powoduje automatycznie pozbawienie ich możliwości zaskarżenia decyzji.

Orzecznictwo sądowe dotyczące art. 74 ust. 3a nie jest jeszcze zbyt rozwinięte, trudno więc stwierdzić która z dwóch przedstawionych wyżej interpretacji art. 74 ust. 3a pkt 3) ustawy o oś (wąska czy szersza) przeważa.

W wyroku z dnia 4 października 2019 r. WSA w Łodzi stwierdził, że:

Art. 74 ust. 3a ustawy z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko **służy zawężeniu poprzez doprecyzowanie definicją legalną kręgu stron** postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w porównaniu z wcześniej obowiązującą regulacją ogólną, w myśl której stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek (II SA/Łd 458/19).

Wyrok ten prezentuje więc interpretację węższą, wątpliwą z punktu widzenia zgodności z dyrektywą EIA i konwencją z Aarhus.

Z kolei jednak NSA w wyroku z dnia 24 stycznia 2020 r. rozważał, czy status strony postępowania przysługuje właścicielom działki, która była objęta pomiarami rozprzestrzeniania się substancji w powietrzu przez autorów raportu o oddziaływaniu na środowisko, mimo że nie stwierdzono, że realizacja przedsięwzięcia spowoduje na tej działce przekroczenie standardów jakości.

Interpretując art. 74 ust. 3a pkt 3) ustawy ooś, NSA stwierdził tu, że *mówiąc o znaczącym oddziaływaniu [o którym mowa w pkt 3)] należy mieć na względzie okoliczność, że może ono wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem. Definicja ta posługuje się więc elementem potencjalności, a co za tym idzie, istotna jest okoliczność, że na nieruchomości wystąpi możliwość ograniczenia w jej zagospodarowaniu.*

W konsekwencji NSA uznał, że **sama okoliczność, iż działka ta została uwzględniona w tych pomiarach** oraz że stwierdzono, że w odniesieniu do niej nie zostały przekroczone standardy jakości środowiska, **przesądza o przymocie strony podmiotów, którym przysługuje prawo rzeczowe do tej nieruchomości** (II OSK 3964/19; podkr. aut.).

Cytowanym wyżej wyrokiem NSA utrzymał w mocy wyrok WSA w Białymstoku z dnia 18 września 2019 r., w którym WSA wskazał, że **art. 74 ust. 3a pkt 3 ustawy ooś należy – identycznie jak art. 28 k.p.a., odnieść do sytuacji potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia**. Biorąc pod uwagę okoliczności faktyczne sprawy, a dotyczące rodzaju przedsięwzięcia oraz położenia działki nr [...] w stosunku do terenu inwestycji i jej przeznaczenie stwierdzić należy, że organ odwoławczy zasadnie stwierdził, że działka ta znajduje się w zasięgu możliwego oddziaływania planowego przedsięwzięcia. W konsekwencji współwłaściciele tej działki (...) powinni być stronami przedmiotowego postępowania. (...)

*[D]ziałka [...] znajduje się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenie w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem (art. 74 ust. 3a pkt 3 ustawy). Działka nr [...] położona jest w odległości zaledwie 6 m. Oddziela ją od terenu inwestycji jedynie droga. Zabudowana jest budynkiem mieszkalnym. Z kolei przedsięwzięcie ma polegać na budowie 7 kurników w każdym ma być 59.820 stanowisk dla brojlerów, a planowana ferma drobiu będzie posiadać obsadę na poziomie 1674,96 DJP. Zdaniem sądu wielkość przedsięwzięcia i jego rodzaj oraz położenie działki nr [...] i jej mieszkalne przeznaczenie uzasadnia stwierdzenie, że przedsięwzięcie ograniczy korzystanie z tej działki zgodnie z jej przeznaczeniem. **Jak słusznie wskazuje organ odwoławczy takim ograniczeniem może być emisja odorów. Zasadnie zatem w sprawie stwierdzono, że współwłaściciele działki nr [...] powinni być stronami przedmiotowego postępowania***” (II SA/Bk 611/19; podkr. aut.).

Interpretacja przyjęta przez WSA w Białymstoku i przez NSA w powołanych wyżej wyrokach pozwala na prawidłowe wypełnienie wymagań dyrektywy EIA i konwencji z Aarhus – choć żaden z tych sądów nie powołał się na przepisy prawa unijnego ani międzynarodowego.

Nie jest jednak jasne, czy przedstawiona wyżej szeroka interpretacja pojęcia strony postępowania w sprawie decyzji środowiskowej utrzyma się w orzecznictwie. Wydaje się ona na tyle daleka od zamiaru ustawodawcy, że można mieć obawy, że tak się nie stanie.

Poprzednie regulacje (sprzed 1 stycznia 2018 r.), kiedy status strony postępowania określano na podstawie art. 28 k.p.a. w większym stopniu wdrażały do polskiego prawa wymagania dyrektywy EIA i konwencji z Aarhus, ponieważ nie sugerowały one przedstawionej wyżej wąskiej interpretacji.

Proponowane rozwiązania

Należy rekomendować usunięcie ustępu 3a z art. 74 ustawy ooś, tak aby krąg stron przy wydawaniu tej decyzji określany był na zasadach ogólnych, przewidzianych w art. 28 k.p.a..

Ze względu na to, że przeforsowanie uchylecia ustępu 3a wydaje się mało prawdopodobne, można próbować lobbować za rozwiązaniem alternatywnym – mianowicie, aby odległość, o której mowa w pkt 1) zwiększyć ze 100 do np. 500 m, co już znacznie poprawiłoby sytuację sąsiadów inwestycji, ponieważ właściciele i użytkownicy wieczysti nieruchomości w promieniu 500 m **automatycznie** stawałoby się stronami postępowania, niezależnie od tego, czy na ich działki faktycznie rozciąga się jakiegokolwiek oddziaływanie przedsięwzięcia.

ORGANIZACJE EKOLOGICZNE

Prawo organizacji ekologicznych do uczestnictwa w postępowaniu w sprawie decyzji środowiskowej i do zaskarżenia wydanej decyzji jest uzależnione od tego, czy w ramach tego postępowania przeprowadzana jest ocena oddziaływania na środowisko (sporządzany jest raport, przeprowadzany udział społeczeństwa itd.), czy też wydana decyzja stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia oceny (tzw. screening negatywny).

W tym pierwszym przypadku – przeprowadzenia oceny – prawa organizacji ekologicznych są zagwarantowane przez art. 44 ustawy ooś. Przepis ten wymaga jednak, aby organizacja zaskarżająca decyzję prowadziła działalność statutową w zakresie ochrony środowiska przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania w sprawie pozwolenia.

Wymaganie takie wyklucza organizacje utworzone np. w związku ze sprzeciwem mieszkańców przeciwko realizacji konkretnego przedsięwzięcia (tzw. *grass roots organizations*).

Można się zastanawiać, czy jest to zgodne z ideą szerokiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości wyrażoną w konwencji z Aarhus. Jak wskazuje się w literaturze, podczas negocjacji konwencji pojęcie „organizacji”, którym zamierzano przyznać prawo do sądu, rozumiane było dość szeroko – jako obejmujące zarówno duże organizacje członkowskie, takie jak Królewskie Towarzystwo Ochrony Ptaków w Wielkiej Brytanii, jak też właśnie *grass roots organizations*, tworzone w związku ze sprzeciwem wobec określonej działalności wpływającej na środowisko, a także organizacje eksperckie zajmujące się określonymi aspektami związanymi z ochroną środowiska². Tak szerokie podejście sugerowałoby zamiar objęcia przepisami konwencji także organizacji, które – w związku z ich zawiązaniem dopiero na potrzeby konkretnego działania – nie mogły wykazać się rocznym stażem działalności.

Dotychczas nie ma jednak orzecznictwa ani Komitetu ds. Przestrzegania Konwencji z Aarhus, ani też Trybunału Sprawiedliwości UE, które rozstrzygałyby o zgodności lub niezgodności z prawem takiego ograniczenia prawa organizacji do sądu.

Natomiast w przypadku, gdy decyzja środowiskowa stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia OOS, prawa organizacji do zaskarżania decyzji są ograniczone w stosunku do sytuacji, gdy ocena jest przeprowadzana.

W odniesieniu do takich decyzji nie ma bowiem zastosowania art. 44 ustawy ooś przyznający organizacjom prawo złożenia odwołania.

Zastosowanie może ewentualnie mieć art. 31 § 1 pkt 2 k.p.a. pozwalający organizacji na ubieganie się o dopuszczenie do toczącego postępowania, co w konsekwencji da jej prawo także do złożenia odwołania.

2 J. Jendrośka, Access to justice in the Aarhus Convention – Genesis, Legislative History and Overview of the Main Interpretation Dilemmas, *Journal for European Environmental & Planning Law* (2020) 1–37, str. 14-15

Art. 31 k.p.a. nie może być uznany za wystarczający do prawidłowej transpozycji art. 11 dyrektywy, ponieważ:

- a) jest on dla organizacji mniej korzystny niż art. 44 ustawy ooś, a nie ma podstaw do takiego różnicowania uprawnień organizacji w zależności od tego, jaki rodzaj decyzji dotyczących przedsięwzięć objętych regulacją dyrektywy EIA zaskarżają,
- b) skorzystanie z procedury odwoławczej na podstawie art. 31 k.p.a. zależy od uznania organu prowadzącego postępowanie (organ ten decyduje, czy za udziałem organizacji „przemawia za tym interes społeczny”), a nie od spełnienia przez tę organizację obiektywnych, określonych prawem warunków,
- c) skorzystanie z procedury odwoławczej na podstawie tego artykułu zależy od wcześniejszego udziału organizacji w postępowaniu administracyjnym, ponieważ o dopuszczenie do postępowania można ubiegać się tylko w czasie trwania tego postępowania, nie zaś po jego zakończeniu (w pkt 100 uzasadnionej opinii sytuację taką uznano za sprzeczną z zasadą powszechnego dostępu do wymiaru sprawiedliwości).

Uchwalona 25 lutego 2021 r. nowelizacja ustawy ooś nie odnosi się do tego problemu.

Art. 31 k.p.a. jest natomiast dla organizacji korzystny w jednym aspekcie – a mianowicie nie wymaga od organizacji zaskarżającej decyzję wykazania uprzedniej dwunastomiesięcznej aktywności.

Proponowane rozwiązania

W świetle przedstawionych wyżej argumentów należy postulować zmianę art. 44 ustawy ooś, tak aby:

- a) miał on zastosowanie także do decyzji środowiskowych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – poprzez dodanie do tego artykułu ustępu 5 w brzmieniu:
5. Uprawnienia, o których mowa w ustępach 1–4, przysługują organizacjom ekologicznym, o których mowa w ust. 1 także w odniesieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stwierdzającej brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
- b) przyznawał prawa wszystkim organizacjom, bez wymagania określonego stażu ich działalności – poprzez **usunięcie** z art. 44 ust. 1 słów: „...jeżeli prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia tego postępowania”.

III.2.2. Zakres kontroli

W przypadku zaskarżenia decyzji środowiskowej podnoszone mogą być zarówno zarzuty proceduralne, jak i materialne – co jest zgodne z wymaganiami dyrektywy EIA i konwencji z Aarhus.

Problemem może być natomiast to, że w przypadku podnoszenia na etapie skargi do sądu zarzutów o charakterze technicznym, np. poprzez wskazywanie błędów w raportach o oddziaływaniu na środowisko, sądy nie są w stanie merytorycznie rozpatrzyć tych zarzutów ze względu na brak wiedzy technicznej i brak możliwości powoływania biegłych przez sądy administracyjne (w przeciwieństwie do sądów cywilnych czy karnych sądy administracyjne nie mają takiej możliwości). W związku z tym w orzecznictwie ugruntował się pogląd, że sądy nie badają merytorycznej jakości raportu (co najwyżej jego formalną kompletność) – zob.: wyrok NSA z dnia 28 lipca 2016 r., II OSK 2661/14;

wyrok NSA z dnia 29 września 2016 r., II OSK 662/15; wyrok NSA z dnia 1 marca 2013 r., II OSK 2105/11; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 września 2015 r., II SA/Po 459/15.

Kwestia ta leży jednak poza zakresem niniejszej analizy jako że jej rozwiązanie wymagałoby szerszej zmiany zasad i modelu sądownictwa administracyjnego w Polsce.

III.2.3. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ ORGAN ODWOŁAWCZY

Zgodnie z ogólną zasadą postępowania administracyjnego, złożenie odwołania od decyzji do organu odwoławczego wstrzymuje wykonanie tej decyzji do czasu rozpatrzenia odwołania (art. 130 § 2 k.p.a.). W odniesieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w praktyce oznacza to, że inwestor nie może dołączyć jej do wniosku o decyzję następczą.

Decyzjom o środowiskowych uwarunkowaniach przyznawany jest jednak często rygor natychmiastowej wykonalności, który powoduje, że inwestor może ubiegać się o decyzję następczą (kolejną wymaganą przed realizacją przedsięwzięcia) zanim decyzja środowiskowa stałą się ostateczna, tj. zanim odwołanie zostanie rozpatrzone przez organ drugiej instancji.

Rygor nadawany jest na podstawie art. 108 k.p.a., zgodnie z którym rygor można nałożyć „*gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony*”; w przypadku decyzji środowiskowych dla przedsięwzięć publicznych podnoszony jest przeważnie argument strat finansowych, jakie byłyby poniesione w przypadku opóźnienia realizacji przedsięwzięcia itp.

Decyzje środowiskowe wydawane dla przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustawy w sprawie sieci przesyłowych są natychmiast wykonalne automatycznie, z mocy samego prawa; jednocześnie specustawa wyłącza możliwość wstrzymania natychmiastowego wykonania decyzji przez organ odwoławczy, czyli możliwość zastosowania art. 135 k.p.a. (art. 25 ust. 1 i 4 zd. 2 ustawy w sprawie sieci przesyłowych – zob. też tabela w pkt II).

Nadanie rygoru czy też stwierdzenie, że decyzja jest wykonalna z mocy prawa, powoduje, że inwestor może się ubiegać o decyzję następczą (kolejną wymaganą przed realizacją przedsięwzięcia), zanim decyzja środowiskowa stanie się ostateczna w administracyjnym toku instancji, tj. zanim odwołanie zostanie rozpatrzone przez organ drugiej instancji (po rozpatrzeniu odwołania przez organ drugiej instancji i utrzymaniu przez niego decyzji w mocy decyzja ta staje się ostateczna i może być wykonywana na zasadach ogólnych, bez potrzeby nadawania jej rygoru, nawet jeśli została na nią złożona skarga do sądu).

Uchwalona 25 lutego 2021 r. nowelizacja ustawy ooś wprowadza przepis pozwalający organom odwoławczym, aby w uzasadnionych przypadkach wydawały postanowienia wstrzymujące natychmiastowe wykonanie decyzji środowiskowej, czyli postanowienie uchylające rygor natychmiastowej wykonalności (art. 86e ustawy ooś).

Możliwość wstrzymania natychmiastowego wykonania decyzji przez organ odwoławczy ma zostać wprowadzona także w odniesieniu do decyzji środowiskowych wydawanych dla przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustawy w sprawie sieci przesyłowych – decyzje te nadal będą wykonalne z mocy prawa, ale wykonalność tę będzie można wstrzymać (ze specustawy usunięte zostanie wyłączenie niepozwalające na zastosowanie art. 135 k.p.a.).

Proponowane rozwiązania

Praktyka pokaże, na ile wprowadzone rozwiązania okażą się skuteczne, tj. na ile organy administracji będą korzystać z przyznanej wprost możliwości wstrzymania wykonania decyzji środowiskowej.

Istnieje obawa, że możliwość ta nie będzie zbyt często wykorzystywana, zwłaszcza że już obecnie uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności przez organ odwoławczy nie było co do zasady wyłączone, jako że – z wyjątkiem specustawy dotyczącej sieci przesyłowych – organy odwoławcze mogły stosować art. 135 k.p.a.

Obecnie jednak możliwość wstrzymania wykonania decyzji została wyraźnie wskazana w ustawie ooś, co być może spowoduje częstsze sięganie przez organy po ten instrument.

Przyszła praktyka pokaże zatem, na ile potrzebne jest tu stosowanie dalszych rozwiązań.

W odniesieniu do decyzji środowiskowych dla przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustawy dotyczącej sieci przesyłowych, **zasadne byłoby natomiast zniesienie przepisu przyznającego decyzjom wykonalność zawsze z mocy prawa** (nawet jeśli po nowelizacji organy odwoławcze będą mogły tę wykonalność w określonych przypadkach wstrzymać).

W normalnych warunkach rygor natychmiastowej wykonalności jest środkiem nadzwyczajnym, stosowanym wówczas, gdy „jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony”. Trudno uznać, aby z góry można było przewidzieć, że okoliczności te zajdą zawsze, w przypadku każdej decyzji dotyczącej przedsięwzięcia realizowanego na podstawie określonej ustawy i aby w związku z tym konieczne było stwierdzenie w każdym przypadku jej natychmiastowej wykonalności.

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ SĄD ADMINISTRACYJNY

Zgodnie z ogólną zasadą postępowania sądoadministracyjnego wniesienie do sądu skargi na decyzję organu drugiej instancji utrzymującej w mocy decyzję organu pierwszej instancji nie powoduje wstrzymania wykonania tej decyzji.

Zgodnie z art. 61 § 3 p.p.s.a., wojewódzki sąd administracyjny może jednak – na wniosek skarżącego – wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżanej decyzji, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków.

Zastosowanie przez sąd tego przepisu jest teoretycznie możliwe także w odniesieniu do decyzji środowiskowej – z wyjątkiem decyzji środowiskowych wydanych dla przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustaw w sprawie sieci przesyłowych, w której wyraźnie wyłączono stosowanie art. 61 § 3 p.p.s.a. do decyzji środowiskowych (art. 26 ustawy w sprawie sieci przesyłowych).

Nawet jednak w przypadku decyzji środowiskowych dotyczących przedsięwzięć innych niż wymienione wyżej „uprzywilejowane” sieci przesyłowe, sądy administracyjne odmawiały wstrzymania ich wykonania, argumentując, że decyzja środowiskowa samodzielnie nie uprawnia jeszcze do rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia, w związku z czym nie da się jej „wykonać”, a zatem i wstrzymać jej wykonania³. Sądy nie uznawały więc za wykonanie decyzji środowiskowej samego wykorzystania jej jako załącznika do wniosku o decyzję następczą (choć jednocześnie nie kwestionowały możliwości nadawania decyzjom środowiskowych rygorów natychmiastowej wykonalności).

Sytuacja taka jest niezgodna z art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus, który wymaga, aby przy zaskarżaniu decyzji dostępne były „odpowiednie i prawnie skuteczne środki zaradcze, włączając w to, jeśli okaże się to potrzebne, wstrzymanie wykonania kwestionowanego działania” – a także z art. 11 dyrektywy

3 Zob. np. wyrok NSA z 18 maja 2015 r., II OSK 1066/15, wyrok NSA z 27 stycznia 2011 r., II OZ 28/11, wyrok NSA z 12 maja 2016 r., II OZ 448/16, wyrok NSA z 1 marca 2017 r., II OZ 202/17, wyrok NSA z 2 października 2018 r., II OZ 927/18 czy wyrok WSA w Warszawie z 9 stycznia 2015 r., IV SA/Wa 1503/14

EIA wymagającym zapewnienia dostępu do sądu, który to dostęp będzie nieskuteczny, jeśli nie będzie możliwości wstrzymania wykonania kwestionowanych działań do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Uchwalona nowelizacja ustawy ooś wprost wskazuje jednak, że sąd administracyjny będzie mógł wstrzymać wykonanie decyzji środowiskowej (art. 86f ust. 1-4 ustawy ooś) – co powinno usunąć istniejącą dotychczas, wskazaną wyżej niezgodność z konwencją i dyrektywą.

Nowelizacja ta przesądza też, że art. 61 § 3 p.p.s.a. będzie mógł być stosowany także w odniesieniu do decyzji środowiskowych dotyczących przedsięwzięć realizowanych na podstawie ustawy w sprawie sieci przesyłowych, jako że odpowiedniej modyfikacji ulegnie art. 26 tej specustawy.

Proponowane rozwiązania

Po wejściu w życie omawianej wyżej nowelizacji dalsze zmiany przepisów w omówionym wyżej zakresie nie wydają się konieczne.

III.2.4. Zawiadamianie uprawnionych i terminy na wniesienie środka odwoławczego

ZAWIADAMIANIE O CZYNNOŚCIACH POSTĘPOWANIA

Sposób zawiadamiania stron postępowania o poszczególnych czynnościach postępowania, w tym o wydaniu decyzji środowiskowej, zależy od ich liczby w danym postępowaniu (art. 74 ust. 3 ustawy ooś).

Jeśli stron jest 10 lub mniej – są one zawiadamiane indywidualnie (listownie).

Jeśli stron jest więcej niż 10 (co najmniej 11) – ich zawiadomienie następuje w trybie art. 49 k.p.a., tj. w drodze publicznego obwieszczenia.

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

TERMINY NA ZASKARŻANIE

Terminy na złożenie odwołania od wydanej decyzji są zgodne z ogólnymi zasadami określonymi w k.p.a. i wynoszą:

- 14 dni od doręczenia decyzji pocztą (gdy stosowany jest zawiadamianie indywidualne),
- 28 dni od dnia umieszczenia publicznego obwieszczenia o wydaniu decyzji – zgodnie z art. 49 k.p.a., decyzję uważa się za doręczoną po 14 dniach od umieszczenia obwieszczenia o jej wydaniu (fikcja doręczenia) – i od tak określonej daty „doręczenia” liczony jest normalny 14-dniowy termin na złożenie odwołania.

Termin na złożenie skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego także jest zgodny z ogólnymi zasadami – określonymi w p.p.s.a. – i wynosi 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

III.3. Pozwolenie na budowę (wydawane na zasadach ogólnych)

III.3.1. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji

STRONY (PODMIOTY PRYWATNE)

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego stronami postępowania w sprawie pozwolenia na budowę są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczystości lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu. Przez obszar oddziaływania obiektu rozumie się „teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zabudowie tego terenu” (art. 3 pkt 20 Prawa budowlanego).

Jak wskazuje się w literaturze, *obszarem* oddziaływania obiektu budowlanego jest obszar, w stosunku do którego obiekt ten wprowadzi ograniczenia możliwości budowy innych obiektów budowlanych wynikające z przepisów dotyczących zabudowy (np. w określonej odległości od linii energetycznej nie można budować określonych obiektów – co oznacza, że stronami będą właściciele działek, na które rozciąga się taki zakaz zabudowy). Bez znaczenia dla określenia *obszaru* oddziaływania obiektu budowlanego pozostają natomiast jakiegokolwiek inne subiektywne uciążliwości, takie jak hałas, wibracje itd.⁴

Określony w ten sposób krąg stron jest więc węższy, niż byłby określony na zasadach ogólnych wynikających z art. 28 k.p.a. (zob. wyżej uwagi w pkt III.2.1). A trzeba przypomnieć, że osoby niebędące stronami postępowania nie mogą w nim uczestniczyć ani odwołać się od wydanego pozwolenia.

Opisane wyżej ograniczenie nie dotyczy postępowań, w ramach których przeprowadzana jest ponowna ocena oddziaływania na środowisko (art. 28 ust. 4 Prawa budowlanego).

Uchwalona 25 lutego 2021 r. ustawa nowelizująca **zmienia sytuację**, ale nie poprzez zmianę cytowanych wyżej przepisów, czyli **nie przez rozszerzenie wprost kręgu stron postępowania w sprawie pozwolenia na budowę, lecz przez przyznanie prawa do zaskarżenia pozwolenia dodatkowym podmiotom**: stronom postępowania w sprawie poprzedzającej pozwolenie na budowę decyzji środowiskowej oraz organizacjom ekologicznym (o których mowa poniżej) – dodane nowelizacją art. 86g ust. 1–7 ustawy ooś.

Nie jest przy tym jasne, czy osoby uprawnione w ten sposób do zaskarżenia pozwolenia na budowę będą jednocześnie uznawane za strony postępowania w sprawie jego wydania. Z literalnego brzmienia nowych przepisów wynika, że nie – ale trzeba poczekać, w jaki sposób kwestia ta zostanie zinterpretowana w orzecznictwie.

Jeżeli zostanie przyjęta interpretacja literalna, tj. że osoby te są uprawnione do zaskarżenia pozwolenia na budowę, ale nie są stronami postępowania w sprawie jego wydania, to będzie to rozwiązanie raczej niespotykane w prawie polskim (normalnie prawo do zaskarżenia decyzji służy stronom postępowania).

Literalna interpretacja jest może wystarczająca na potrzeby samego zapewnienia dostępu do sądu, ale trzeba pamiętać, że przyznanie statusu strony daje także możliwości działania w trakcie postę-

⁴ Zob. A. Despot-Mładanowicz [w:] Prawo budowlane. Komentarz, wyd. IV, red. A. Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, Warszawa 2021, art. 3, sip.lex.pl (dostęp: 8.03.2021).

powania, w tym możliwość składania w ramach postępowania wniosków dowodowych (art. 78 k.p.a.) oraz zapoznawania się na każdym etapie postępowania z dokumentacją sprawy (art. 73 k.p.a.). To ostatnie uprawnienie jest istotne zwłaszcza w kontekście przewidzianego nowelizacji ustawy ooś trybu udostępniania dokumentacji postępowania utrudniającego zapoznanie się z tą dokumentacją (zob. na ten temat niżej, pkt III.3.4).

Ponadto trzeba zauważyć, że – jak opisano wyżej w pkt III.2.1 – **krąg stron w postępowaniu w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach też jest określony wąsko, co automatycznie wpływa na krąg osób uprawnionych do zaskarżenia pozwolenia na budowę.**

Proponowane rozwiązania

Można tu zaproponować wprowadzenie przepisów wprost wskazujących, że osoby będące stronami postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są stronami także postępowania w sprawie pozwolenia na budowę – a nie tylko, że są uprawnione do jego zaskarżenia.

Dodatkowo należałoby rozszerzyć krąg stron w postępowaniach w sprawie decyzji środowiskowej – o czym była już mowa w pkt III.2.1 powyżej.

ORGANIZACJE EKOLOGICZNE

Zgodnie z art. 28 ust. 3 Prawa budowlanego w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę nie stosuje się art. 31 k.p.a. pozwalającego na włączanie się do postępowania organizacji społecznych (na temat art. 31 k.p.a. – zob. wyżej pkt III.2.1).

Oznacza to, że organizacje nie mogą obecnie włączyć się do postępowania i w konsekwencji zaskarżyć pozwolenia na budowę.

Ograniczenie to nie dotyczy jedynie tych pozwoleń na budowę, w ramach wydawania których przeprowadzana jest ponowna ocena oddziaływania na środowisko, jako że wtedy w postępowaniu mogą brać udział organizacje ekologiczne – na podstawie art. 44 ustawy ooś.

Uchwalona 25 lutego 2021 r. ustawa nowelizująca **zmienia opisaną wyżej sytuację**, poprzez stwierdzenie, że organizacjom ekologicznym, które prowadziły działalność przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania w sprawie pozwolenia służy prawo do zaskarżenia wydanego pozwolenia.

Podobnie jak w opisanym wyżej przypadku osób indywidualnych, także w odniesieniu do organizacji nie jest jasne, czy będą one mogły uczestniczyć na prawach strony w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę, czy też tylko odwołać się od wydanego pozwolenia (jasne jest jedynie, że organizacja będzie brała udział na prawach strony w postępowaniu odwoławczym – art. 86g ust. 1 ustawy ooś w wersji przewidzianej w ustawie nowelizującej).

Jak opisano wyżej, udział w postępowaniu pozwala m.in. na bieżący dostęp do dokumentacji sprawy, co jest istotne zwłaszcza w kontekście przewidzianego nowelizacji ustawy ooś trybu udostępniania dokumentacji postępowania utrudniającego zapoznanie się z tą dokumentacją (na temat udostępniania dokumentacji – zob. niżej, pkt III.3.4).

Ponadto, podobnie jak przy zaskarżaniu decyzji środowiskowej, także tutaj od organizacji wymagany jest co najmniej dwunastomiesięczny staż działalności. Podobnie więc jak opisano to w odniesieniu do decyzji środowiskowej, można się zastanawiać, czy tak sformułowany przepis w pełni wypełnia wymagania konwencji z Aarhus (zob. pkt III.2.1).

Proponowane rozwiązania

Można tu zaproponować wprowadzenie przepisów wprost wskazujących, że organizacje ekologiczne mogą uczestniczyć w postępowaniu w sprawie pozwolenia na prawach strony.

Ponadto można zaproponować zmianę dodanego przez ustawę nowelizującą art. 86g ustawy ooś poprzez **usunięcie** z niego słów: „...jeżeli prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody, przez minimum 12 miesięcy przed dniem postępowania w sprawie zezwolenia na inwestycję”.

III.3.2. Zakres kontroli

Osoby, które są stronami postępowania w sprawie pozwolenia na budowę na podstawie art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego mogą zaskarżać wydane pozwolenie w pełnym zakresie – wszystkich dostrzeżonych naruszeń przepisów materialnych i proceduralnych. Prawo to będzie im przysługiwać również po wejściu w życie ustawy nowelizującej.

Po wejściu w życie przepisów wprowadzonych ustawą nowelizującą podmioty, którym prawo zaskarżania przyzna ta ustawa (czyli strony postępowania w sprawie decyzji środowiskowej poprzedzającej pozwolenie oraz organizacje ekologiczne – zob. wyżej III.3.1), będą jednak mogły zaskarżać pozwolenie na budowę jedynie w zakresie jego zgodności z decyzją środowiskową.

Tymczasem art. 11 dyrektywy EIA oraz art. 9 ust. 2 konwencji z Aarhus mówią o konieczności zapewnienia możliwości kwestionowania decyzji zezwalającej na realizację przedsięwzięcia z jakichkolwiek przyczyn (merytorycznych lub formalnych).

Nie ma zatem podstaw, aby zakres zaskarżenia ograniczać do kwestii zgodności z decyzją środowiskową. Pozwolenie na budowę może zawierać także inne postanowienia dotyczące środowiska, niekoniecznie wynikające z decyzji środowiskowej.

Proponowane rozwiązania

Usunięcie ograniczenia mówiącego, że pozwolenie na budowę może być zaskarżone tylko w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.

III.3.3. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania

III.3.3.1. WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ ORGAN ODWOŁAWCZY

Podobnie jak każdej decyzji administracyjnej, także pozwoleniu na budowę można nadać rygor natychmiastowej wykonalności (na temat skutków nadania rygoru – zob. wyżej pkt III.2.3). Prawo budowlane nie przewiduje nadawania takiego rygoru z mocy prawa.

W przypadku nadania rygoru przez organ na wniosek inwestora osoby uprawnione do złożenia odwołania od pozwolenia (czyli strony postępowania) mogą także wnioskować o wstrzymanie wykonania decyzji, czyli o uchylenie rygoru (na temat kręgu stron – zob. wyżej pkt III.3.1).

Po wejściu w życie ustawy nowelizującej dodatkowe podmioty uzyskają prawo do zaskarżenia pozwolenia na budowę, mimo że przepisy nie stanowią wprost, że podmioty te będą stroną postępowania w sprawie wydania pozwolenia (zob. pkt III.3.1).

Należy przyjąć, że podmioty te, składając odwołanie, będą miały także prawo wnioskować o wstrzymanie wykonania pozwolenia, a organ odwoławczy będzie musiał ten wniosek rozpatrzyć.

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ SĄD ADMINISTRACYJNY

Jak wskazano wyżej (w pkt III.2.3), zgodnie z ogólną zasadą postępowania sądownoadministracyjnego wniesienie do sądu skargi na decyzję organu drugiej instancji utrzymującej w mocy decyzję organu pierwszej instancji, nie powoduje wstrzymania wykonania tej decyzji, ale zgodnie z art. 61 § 3 p.p.s.a. wojewódzki sąd administracyjny może – na wniosek skarżącego – wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżanej decyzji, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków.

Zgodnie jednak z art. 35a Prawa budowlanego sąd może **uzależnić wstrzymanie wykonania** pozwolenia od wpłacenia przez skarżącego **kaucji na zabezpieczenie roszczeń inwestora** z powodu wstrzymania budowy. W przypadku uznania skargi za słuszną kaucja podlega zwrotowi, natomiast w przypadku oddalenia skargi kaucję przeznaczają się na zaspokojenie roszczeń inwestora.

Konieczność wpłacenia takiej kaucji może być czynnikiem skutecznie zniechęcającym do żądania wstrzymania wykonania pozwolenia na budowę, co z kolei może spowodować nieodwracalne zmiany w środowisku spowodowane rozpoczęciem budowy.

Obowiązek wpłacenia kaucji wpływałby niekorzystnie na skuteczność zaskarżenia pozwolenia na budowę.

Ustawa nowelizująca wprowadza dodatkowy przepis umożliwiający wstrzymanie wykonania pozwolenia na budowę. Dodany tą nowelizacją art. 86g ust. 8 ustawy ooś przewiduje, że podmioty uprawnione do zaskarżenia pozwolenia na budowę przez przepisy wprowadzone tą nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej pozwolenie na budowę decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) będą uprawnione do złożenia do sądu – wraz ze skargą – wniosku o wstrzymanie zaskarżonego pozwolenia, „jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub trudnych do odwrócenia skutków”. Art. 61 § 4-6 p.p.s.a. (ale nie § 3) mają być stosowane odpowiednio.

Art. 86g ust. 8 ustawy ooś nie wprowadza wymogu złożenia kaucji na zabezpieczenie roszczeń inwestora.

Nie do końca jasna jest relacja nowego art. 86g ust. 8 ustawy ooś do art. 61 § 3 p.p.s.a. – należy przyjąć, że przepis ustawy ooś jest przepisem szczególnym (*lex specialis*) w stosunku do p.p.s.a. – zwłaszcza że, jak wskazano wyżej, art. 86g ust. 8 odsyła do 61 § 4-6 p.p.s.a. (ale nie do § 3).

Oznaczałoby to, że wskazane wyżej podmioty uprawnione do zaskarżenia pozwolenia na budowę na podstawie art. 86g ustawy ooś będą korzystały z art. 86g ust. 8 ustawy ooś. Trzeba jednak pamiętać

tać, że zaskarżenie pozwolenia na budowę na tej podstawie możliwe jest tylko w zakresie jego zgodności z decyzją środowiskową.

Osoby, które są stronami w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę i w związku z tym są uprawnione do zaskarżenia pozwolenia w szerszym zakresie (zob. wyżej pkt III.3.2), będą mogły skorzystać z art. 61 § 3 p.p.s.a., choć osoby te były też najprawdopodobniej stronami wcześniejszej decyzji środowiskowej, więc jeśli ich skarga miałaby dotyczyć wyłącznie zgodności pozwolenia z decyzją środowiskową, to trzeba by przyjąć, że mogłyby zastosować jedną z dwóch powyższych podstaw prawnych, według swojego wyboru.

Jeszcze mniej jasna jest relacja art. 86g ust. 8 ustawy ooś do art. 35a Prawa budowlanego (dotyczącego kaucji). Wydaje się, że w drodze zabiegów interpretacyjnych można tu dojść do wniosku, że skoro art. 86g ust. 8 ustawy ooś nie wymaga kaucji i nie odsyła do art. 35a Prawa budowlanego, to kaucja ta nie będzie wymagana, ponieważ 86g ust. 8 ustawy ooś jest przepisem nowszym niż przepis Prawa budowlanego, więc powinien mieć zastosowanie z pierwszeństwem przed przepisem dawniejszym (*lex posteriori derogat legi priori*).

Proponowane rozwiązania

Proponować tu można usunięcie art. 35a Prawa budowlanego (usunięcie wymagania wpłacenia kaucji), a przynajmniej doprecyzowanie, że przepis ten nie ma zastosowania do żądania wstrzymania wykonania pozwolenia złożonego na podstawie art. 86g ust. 8 ustawy ooś.

III.3.3.2. ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA

Dotychczasowe przepisy nie przewidują możliwości zawieszenia postępowania w sprawie pozwolenia na budowę ze względu na to, że wstrzymano wykonanie decyzji środowiskowej, tj. uchylono nałożony na nią rygor natychmiastowej wykonalności albo też, że jej wykonanie zostało wstrzymane przez sąd.

Dodane przez ustawę nowelizującą art. 86f ust. 5-7 ustawy ooś przewidują, że w opisanych wyżej sytuacjach postępowanie w sprawie wydania pozwolenia na budowę będzie zwieszane do czasu, aż decyzja środowiskowa będzie ponownie wykonalna (zwykle do rozstrzygnięcia odwołania bądź skargi na decyzję środowiskową).

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

III.3.3.3. WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

Obecnie nierozwiązana jest sytuacja, w której **uchylenie decyzji środowiskowej przez sąd nastąpiłoby już po wydaniu pozwolenia na budowę** (nawet po wejściu w życie ustawy nowelizującej sytuacja taka może mieć miejsce, np. z tego powodu, że sąd negatywnie rozpatrzył wniosek o wstrzymanie wykonania decyzji środowiskowej).

Co prawda już obecnie w sytuacji takiej znajdzie zastosowanie art. 145 § 1 pkt 8 k.p.a., zgodnie z którym uchylenie decyzji środowiskowej stanowi podstawę do wznowienia postępowania w sprawie decyzji następczej („*W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli (...) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione*”) – ale problemem jest to, że wniosek o takie wznowienie musiałaby złożyć

strona postępowania lub podmiot na prawach strony, a obecne przepisy bardzo ograniczają krąg takich uprawnionych podmiotów (często nie ma praktycznie nikogo, kto byłby uprawniony do złożenia takiego wniosku).

Proponowane rozwiązania

Można tu postulować:

- a) Wprowadzenie nowego artykułu ustawy o oś o następującej treści (numeracja tego artykułu będzie zależała od ostatecznej redakcji przepisów wprowadzonych ustaw):

1. Organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1, w przypadku gdy po jej wydaniu zostanie uchylona stanowiąca jej podstawę decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, wznawia z urzędu postępowanie w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1. Art. 149 – 152 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1 wstrzymuje z urzędu wykonanie decyzji, której dotyczy wznowienie postępowania.

- b) Dodanie w obecnym proponowanym artykule 86g dodatkowego ustępu o treści:

Organizacji ekologicznej lub stronie, o których mowa w ust. 1, służy prawo złożenia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1, w przypadku gdy po jej wydaniu zostanie uchylona stanowiąca jej podstawę decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, także w przypadku, gdy organizacja lub strona nie brały udziału w określonym postępowaniu. Wznawiając postępowanie, właściwy organ wstrzymuje z urzędu wykonanie decyzji, której dotyczy wznowienie postępowania. Art. 149 – 152 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

III.3.4. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego

ZAWIADAMIANIE O CZYNNOŚCIACH POSTĘPOWANIA I ZAPOZNAWANIE SIĘ Z DOKUMENTACJĄ SPRAWY

Co do zasady strony postępowania w sprawie pozwolenia na budowę zawiadamiane są o wszystkich czynnościach postępowania, w tym o wydaniu pozwolenia w sposób przewidziany przez ogólne przepisy k.p.a., tj. indywidualnie (listownie).

Jedynie w przypadku budowy obiektu liniowego, którego przebieg został ustalony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a także wykonywania innych robót budowlanych dotyczących obiektu liniowego, gdy liczba stron *postępowania* przekracza 20, strony te są zawiadamiane w trybie art. 49 k.p.a., tj. w drodze publicznego obwieszczenia. Nawet jednak w tym wypadku, inwestor, a także właściciele, użytkownicy wieczysti i zarządcy nieruchomości, na których będą wykonywane roboty budowlane, zawiadamiani są indywidualnie (art. 5a Prawa budowlanego).

Zgodnie z art. 73 § 1 k.p.a. strona postępowania ma prawo wglądu w akta sprawy, a także do sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania. Oznacza to, że strona postępowania może w każdym momencie zapoznać się z dokumentacją sprawy, a także z decyzją (pozwoleniem), jeśli została już wydana.

Dodatkowo, zgodnie z obecnie obowiązującym art. 72 ust. 6 ustawy ooś, organ, który wydał pozwolenie na budowę ma obowiązek podać do publicznej wiadomości informację o wydanym pozwoleniu oraz o możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz z dokumentacją sprawy.

Po wejściu w życie **przepisów wprowadzonych przez ustawę nowelizującą** art. 72 ust. 6 i 6a ustawy ooś będą stanowił, że:

Treść samego pozwolenia na budowę będzie umieszczana w BIP organu, który je wydał. Jednocześnie w BIP umieszczana będzie informacja o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy. Zarówno ta informacja, jak i treść pozwolenia umieszczone będą w BIP przez okres 14 dni.

Podmioty uprawnione do zaskarżenia pozwolenia na budowę przez przepisy wprowadzone nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej pozwolenie na budowę decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) będą mogły zapoznawać się z dokumentacją sprawy (inną niż samo wydane pozwolenie) dopiero po złożeniu wniosku o jej udostępnienie na podstawie działu II ustawy ooś (nowy ust. 6a w art. 72). Udostępnianie dokumentów w trybie tego działu oznacza, że zainteresowany musiałby złożyć wniosek o ich udostępnienie, a **organ miałby miesiąc na przekazanie informacji** (art. 14 ust. 1 ustawy ooś). Dodatkowo za udostępnianie informacji w tym trybie przewidziane jest pobieranie opłat (art. 26–28 ustawy ooś).

Udostępnianie dokumentacji sprawy w tym trybie – w przewidzianym w nim miesięcznym terminie – oznacza, że zainteresowany często nie będzie miał możliwości zapoznać się z nią przed upływem terminów na złożenie środka odwoławczego (zob. niżej nt. terminów na zaskarżanie).

Proponowane rozwiązania

Zob. niżej, w podpunkcie dotyczącym terminów na zaskarżanie.

TERMINY NA ZASKARŻANIE

W obecnym stanie prawnym terminy na złożenie odwołania od wydanej decyzji są zgodne z ogólnymi zasadami – określonymi w k.p.a. – i wynoszą:

- 14 dni od doręczenia pozwolenia pocztą (gdy stosowane jest zawiadamianie indywidualne),
- 28 dni od dnia umieszczenia publicznego obwieszczenia o wydaniu pozwolenia – zgodnie z art. 49 k.p.a. decyzję uważa się za doręczoną po 14 dniach od umieszczenia obwieszczenia o jej wydaniu (fikcja doręczenia) – i od tak określonej daty „doręczenia” liczony jest normalny 14-dniowy termin na złożenie odwołania.

Termin na złożenie skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego jest także zgodny z ogólnymi zasadami – określonymi w p.p.s.a. – i wynosi 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Zgodnie z przepisami wprowadzonymi przez **ustawę nowelizującą** dla podmiotów uprawnionych do zaskarżenia pozwolenia na budowę przez przepisy wprowadzone tą nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej pozwolenie na budowę decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) obowiązywać będą następujące terminy:

- odwołanie od pozwolenia będzie musiało być złożone w ciągu 28 dni, licząc od dnia opublikowania decyzji w BIP (nowy art. 86g ust. 4 ustawy ooś); dokładniej – opisany wyżej nowy art. 72 ust. 6 przewiduje, że decyzję oraz informację o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy umieszcza się w BIP na okres 14 dni, a art. 86g ust. 4 – że odwołanie wnosi się w terminie 14 dni, licząc od dnia upływu terminu udostępnienia informacji w BIP; **konstrukcja taka w zasadzie uniemożliwi zainteresowanym zapoznanie się z dokumentacją sprawy przed upływem terminu na złożenie odwołania;**

- zgodnie z nowym art. 86g ust. 7, skarga do sądu będzie musiała być złożona w ciągu 30 dni od dnia upływu terminu udostępnienia w BIP treści tego zezwolenia (czyli w sumie po 44 dniach od dnia umieszczenia tego zezwolenia w BIP); chodzi tu przy tym o wydanie zezwolenia przez organ I instancji – termin **nie jest** więc liczony od dnia wydania decyzji przez organ odwoławczy; **sformułowanie takie w oczywisty sposób uniemożliwi złożenie skargi do sądu** (termin ten upłynie, zanim sprawę zdąży rozstrzygnąć organ odwoławczy).

Proponowane rozwiązania

Odnosnie do **udostępniania wydanej decyzji oraz dokumentacji sprawy**, zasadne jest wprowadzenie zmian, które będą przewidywały możliwość zapoznania się z dokumentacją sprawy bez konieczności składania wniosku o jej udostępnienie. Optymalnie byłoby, gdyby cała ta dokumentacja również była dostępna w internecie – podobnie jak sama treść decyzji.

Dodatkowo też konieczne jest, aby pozwolenie (i – jeśli będzie umieszczona w BIP – pozostała dokumentacja sprawy) były dostępne co najmniej do czasu zakończenia okresu na złożenie od niej odwołania. Nie ma żadnego uzasadnienia dla usuwania jej z BIP po 14 dniach od wywieszenia, podczas gdy wciąż jeszcze trwa okres na jej zakwestionowanie.

W związku z tym należy usunąć z art. 72 ust. 6a, a także zaproponować następujące brzmienie art. 72 ust. 6 ustawy ooś:

„6. Organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w ust. 1, dotyczących przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, niezwłocznie po wydaniu decyzji, podaje do publicznej wiadomości o wydanej decyzji i o możliwościach zapoznania się z jej treścią oraz z dokumentacją sprawy, a także udostępnia na okres co najmniej 30 dni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu treść tej decyzji. Art. 49 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”

Odnosnie do **terminu na złożenie skargi do sądu administracyjnego** należy zaproponować usunięcie z nowego art. 86g ustępu 7 dotyczącego terminu złożenia skargi. W ten sposób termin na złożenie skargi do sądu liczony będzie na zasadach ogólnych.

III.4. Decyzje następcze wydawane na podstawie specustaw – równoważne z pozwoleniem na budowę

III.4.1. Wprowadzenie

Jak wskazano w pkt II niniejszej ekspertyzy oraz w umieszczonej tam tabeli, część specustaw przewiduje, że dla rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia wymagana będzie tylko decyzja odpowiadająca pozwoleniu na budowę (choć może mieć inną nazwę, jak np. zezwolenie na realizację inwestycji drogowej), natomiast inne specustawy wymagają najpierw decyzji lokalizacyjnej, a dopiero potem pozwolenia na budowę.

Do pozwoleń na budowę i decyzji o podobnym charakterze najczęściej, co do zasady, mają zastosowanie przepisy Prawa budowlanego (opisane wyżej w pkt III.3), choć specustawy mogą wprowadzać pewne odstępstwa od tych zasad w celu ułatwienia i przyspieszenia procesu inwestycyjnego (jedynie specustawa w sprawie lotnisk i specustawa przeciwpowodziowa nie odsyłają do Prawa budowlanego, a jedynie stwierdzają, że uzyskanie przewidzianych w niej zezwoleń na realizację przedsięwzięcia jest równoznaczne z uzyskaniem pozwolenia na budowę).

Natomiast cały – opisany wyżej w pkt III.3 – **schemat zaskarżania pozwoleń na budowę wprowadzony przez ustawę nowelizującą ma zastosowanie także pozwoleń na budowę (czy decyzji o takim charakterze) wydanych dla przedsięwzięć uregulowanych specustawami.**

Wszystkie te decyzje, podobnie jak pozwolenie na budowę wydawane dla przedsięwzięć innych niż regulowane specustawami, nazwane są w ustawie nowelizującej „**zezwoleńiami na inwestycję**”. Wszystkie one są decyzjami, które – w przeciwieństwie do decyzji lokalizacyjnych – pozwalają już na przystąpienie do realizacji przedsięwzięcia.

Ustawa nowelizująca **nie wprowadza natomiast żadnych zmian w odniesieniu do możliwości zaskarżania decyzji lokalizacyjnych**, jak też do możliwości wstrzymywania ich wykonania itd. (decyzje lokalizacyjne zostaną omówione niżej w pkt III.5).

III.4.2. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji

STRONY (PODMIOTY PRYWATNE)

Jak wskazano wyżej, większość specustaw odsyła do przepisów Prawa budowlanego (wyjątkiem są specustawa w sprawie lotnisk i specustawa przeciwpowodziowa).

Część ustaw odsyłających do Prawa budowlanego wyłącza stosowanie art. 28 ust. 2 tej ustawy, co oznacza, że krąg stron w postępowaniach prowadzonych na ich podstawie określany jest na zasadach ogólnych przewidzianych w art. 28 k.p.a., a więc bez ograniczenia kręgu stron wprowadzonego przez art. 28 ust. 2 Prawa budowlanego.

Jak wskazano w pkt III.2.1, wg art. 28 k.p.a. stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie – stronami postępowania będą więc np. właściciele nieruchomości położonych w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, jako że oddziaływanie to może wpływać na posiadane przez nich prawo do nieruchomości. W tabeli umieszczonej w pkt II ekspertyzy wskazano które spośród specustaw odsyłają do Prawa budowlanego, ale z wyłączeniem stosowania art. 28 ust. 2.

Inne specustawy odsyłają do Prawa budowlanego, w tym do jego art. 28 ust. 2 – a to oznacza, że stronami postępowania są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wiczyści lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu. Przez obszar oddziaływania obiektu rozumie się „teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zabudowie tego terenu” (art. 3 pkt 20 Prawa budowlanego) – zob. wyjaśnienia dotyczące „obszaru oddziaływania obiektu budowlanego” w pkt III.3.1 powyżej. Określony w ten sposób krąg stron jest więc węższy, niż byłby określony na zasadach ogólnych wynikających z art. 28 k.p.a. (ograniczenie to nie dotyczy postępowań, w ramach których przeprowadzana jest ponowna ocena oddziaływania na środowisko – art. 28 ust. 4 Prawa budowlanego). Osoby niebędące stronami postępowania nie mogą w nim uczestniczyć ani odwołać się od wydanego pozwolenia. Jak wyjaśniono w pkt III.3.1 powyżej, ograniczenie takie nie jest zgodne z wymaganiami konwencji z Aarhus ani dyrektywy EIA.

W tabeli umieszczonej w pkt II ekspertyzy wskazano, które spośród specustaw odsyłają do Prawa budowlanego, w tym do jego art. 28 ust. 2.

Wspomniane wyżej specustawa w sprawie lotnisk i specustawa przeciwpowodziowa nie ograniczają kręgu stron, więc trzeba przyjąć, że powinien on być ustalany zgodnie z zasadami ogólnymi przewidzianymi w art. 28 k.p.a..

Niezależnie od tego które z opisanych wyżej rozwiązań dotyczących stron postępowania przyjęła dana specustawa, w odniesieniu do wszystkich regulowanych nimi „zezwoleń na inwestycję” ma zastosowanie jeden schemat wprowadzony ustawą nowelizującą. Jak wskazano wyżej w pkt III.3.1, ustawa ta **nie zmienia kręgu stron postępowania, ale przyznaje prawo do zaskarżenia decyzji dodatkowym podmiotom**: stronom postępowania w sprawie poprzedzającej zezwolenie na inwestycję decyzji środowiskowej oraz organizacjom ekologicznym (o których mowa poniżej) – zob. art. 86g ust. 1-7 ustawy oos dodane ustawą nowelizującą.

Nie jest przy tym jasne, czy osoby uprawnione w ten sposób do zaskarżenia decyzji będą jednocześnie uznawane za strony postępowania w sprawie jej wydania. Z literalnego brzmienia nowych przepisów wynika, że nie – ale trzeba poczekać, w jaki sposób kwestia ta zostanie zinterpretowana w orzecznictwie.

Jeżeli zostanie przyjęta interpretacja literalna, tj. że osoby te są uprawnione do zaskarżenia decyzji, ale nie są stronami postępowania w sprawie jej wydania, to będzie to rozwiązanie raczej niespotykane w prawie polskim (normalnie prawo do zaskarżenia decyzji służy stronom postępowania).

Taka literalna interpretacja jest może wystarczająca na potrzeby samego zapewnienia dostępu do sądu, ale trzeba pamiętać, że przyznanie statusu strony daje także możliwości działania w trakcie postępowania, w tym możliwość składania w ramach postępowania wniosków dowodowych (art. 78 k.p.a.) oraz zapoznawania się na każdym etapie postępowania z dokumentacją sprawy (art. 73 k.p.a.). To ostatnie uprawnienie jest istotne zwłaszcza w kontekście przewidzianego w nowelizacji ustawy oos trybu udostępniania dokumentacji postępowania utrudniającego zapoznanie się z tą dokumentacją (zob. na ten temat niżej, pkt III.3.4).

Ponadto trzeba zauważyć, że – jak opisano wyżej w pkt III.2.1 – **krąg stron w postępowaniu w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach też jest określony wąsko, co automatycznie wpływa na krąg osób uprawnionych do zaskarżenia zezwolenia na inwestycję.**

Proponowane rozwiązania

Można tu zaproponować wprowadzenie przepisów wprost wskazujących, że osoby będące stronami postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są stronami także postępowania w sprawie dalszych decyzji wymaganych dla realizacji przedsięwzięcia – a nie tylko, że są uprawnione do ich zaskarżenia (jak będzie wskazane niżej, w pkt III.5, schemat zaskarżania powinien obejmować nie tylko „zezwolenia na inwestycję”, ale też decyzje lokalizacyjne).

Dodatkowo należałoby rozszerzyć krąg stron w postępowaniach w sprawie decyzji środowiskowej – o czym była już mowa w pkt III.2.1 powyżej.

ORGANIZACJE EKOLOGICZNE

Wszystkie specustawy, które przy wydawaniu decyzji zezwalających na realizację przedsięwzięcia (zezwoleń na inwestycję) odsyłają do Prawa budowlanego, odsyłają automatycznie do jego art. 28 ust. 3, zgodnie z którym nie stosuje się art. 31 k.p.a. pozwalającego na włączanie się do tego postępowania organizacji społecznych (na temat art. 31 k.p.a. – zob. wyżej pkt III.2.1).

Oznacza to, że organizacje nie mogą obecnie włączyć się do postępowania i w konsekwencji zaskarżyć „zezwolenia na inwestycję”.

Ograniczenie to nie dotyczy jedynie tych „zezwoleń na inwestycję”, w ramach wydawania których przeprowadzana jest ponowna ocena oddziaływania na środowisko, jako że wtedy w postępowaniu mogą brać udział organizacje ekologiczne – na podstawie art. 44 ustawy ooś.

Art. 31 k.p.a. może natomiast obecnie mieć zastosowanie do decyzji wymaganych na podstawie specustawy w sprawie lotnisk i specustawy przeciwpowodziowej, które nie odsyłają do Prawa budowlanego (jak jednak opisano wyżej pkt III.2.1, dopuszczenie organizacji do postępowania na podstawie art. 31 k.p.a. uzależnione jest w pewnym zakresie od uznania organu administracji – ten może stwierdzić, że nie widzi w sprawie wymaganego przez art. 31 interesu społecznego, który przemawiałby za dopuszczeniem organizacji do postępowania).

Uchwalona 25 lutego 2021 r. ustawa nowelizująca **zmienia opisaną wyżej sytuację** poprzez stwierdzenie, że organizacjom ekologicznym, które prowadziły działalność przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania w sprawie pozwolenia służy prawo do zaskarżenia wydanego pozwolenia.

Podobnie jak w opisanym wyżej przypadku osób indywidualnych, także w odniesieniu do organizacji nie jest jasne, czy będą one mogły uczestniczyć na prawach strony w postępowaniu w sprawie „zezwolenia na inwestycję”, czy też tylko odwołać się od wydanego zezwolenia (jasne jest jedynie, że organizacja będzie brała udział na prawach strony w postępowaniu odwoławczym – art. 86g ust. 1 ustawy ooś w wersji przewidzianej w ustawie nowelizującej).

Jak opisano wyżej, udział w postępowaniu pozwala m.in. na bieżący dostęp do dokumentacji sprawy, co jest istotne zwłaszcza w kontekście przewidzianego nowelizacji ustawy ooś trybu udostępniania dokumentacji postępowania utrudniającego zapoznanie się z tą dokumentacją (na temat udostępniania dokumentacji – zob. niżej, pkt III.4.5).

Ponadto, podobnie jak przy zaskarżaniu decyzji środowiskowej, także i tutaj od organizacji wymagany jest co najmniej dwunastomiesięczny staż działalności. Podobnie jak opisano to w odniesieniu do decyzji środowiskowej, można zastanawiać się tak sformułowany przepis w pełni wypełnia wymagania konwencji z Aarhus (zob. wyżej pkt III.2.1).

Proponowane rozwiązania

Można tu zaproponować wprowadzenie przepisów wprost wskazujących, że organizacje ekologiczne mogą uczestniczyć w postępowaniu na prawach strony.

Ponadto można zaproponować zmianę dodanego przez ustawę nowelizującą art. 86g ustawy ooś poprzez **usunięcie** z niego słów: „...jeżeli prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody, przez minimum 12 miesięcy przed dniem postępowania w sprawie zezwolenia na inwestycję”.

III.4.3. Zakres kontroli

Osoby, które są stronami postępowania w sprawie zezwolenia na inwestycję, mogą zaskarżać wydane pozwolenie w pełnym zakresie – wszystkich dostrzeżonych naruszeń przepisów materialnych i proceduralnych (prawo to będzie im przysługiwać również po wejściu w życie ustawy nowelizującej).

Zakres kontroli tego zezwolenia przez sąd i organ odwoławczy są **jednak** obecnie **ograniczone** w następujący sposób:

- W przypadku złożenia do sądu skargi na „zezwolenie na realizację przedsięwzięcia” sąd nie może uchylić tego zezwolenia, nawet jeśli uznał skargę za zasadną, o ile budowę już rozpoczęto i od jej rozpoczęcia minęła określona liczba dni (zwykle 14, wg niektórych specustaw – 30; zob. szczegóły w tabeli zamieszczonej w pkt II).

W takim wypadku sąd może jedynie stwierdzić, że decyzja ta narusza prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. (czyli z przyczyn będących poważnymi naruszeniami prawa, które normalnie są podstawą do wznowienia postępowania albo do stwierdzenia nieważności decyzji). W tabeli umieszczonej w pkt II wskazano konkretne przepisy (numery artykułów) poszczególnych specustaw, które zawierają opisaną regulację.

- Organ odwoławczy nie może stwierdzić nieważności zezwolenia na realizację przedsięwzięcia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę drogi. W tabeli umieszczonej w pkt II wskazano konkretne przepisy (numery artykułów) poszczególnych specustaw, które zawierają opisaną regulację.

Po wejściu w życie przepisów wprowadzonych ustawą nowelizującą:

- Podmioty, którym prawo zaskarżania przyzna ta ustawa (czyli strony postępowania w sprawie decyzji środowiskowej poprzedzającej zezwolenie oraz organizacje ekologiczne – zob. wyżej III.3.1) będą mogły zaskarżać zezwolenie na realizację przedsięwzięcia jedynie w zakresie jego zgodności z decyzją środowiskową.

Tymczasem art. 11 dyrektywy EIA oraz art. 9 ust. 2 konwencji z Aarhus mówią o konieczności zapewnienia możliwości kwestionowania decyzji zezwalającej na realizację przedsięwzięcia z jakichkolwiek przyczyn (merytorycznych lub formalnych). Nie ma zatem podstaw, aby zakres zaskarżenia ograniczać do kwestii zgodności z decyzją środowiskową. Pozwolenie na budowę może zawierać także inne postanowienia dotyczące środowiska, niekoniecznie wynikające z decyzji środowiskowej.

- W odniesieniu do składanych do sądu **skarg wskazujących na niezgodność zezwolenia na inwestycję z decyzją środowiskową nie będzie obowiązywał opisany wyżej zakaz** uchylania zezwolenia, które jest natychmiast wykonalne, a od rozpoczęcia budowy minęło 14 dni.

W odniesieniu do innych skarg składanych w tych sytuacjach zakaz uchylania będzie nadal obowiązywał, z tym że termin 14 dni od rozpoczęcia budowy wydłużono do 60 dni.

- Nie będzie też obowiązywał zakaz stwierdzenia nieważności zezwolenia na realizację przedsięwzięcia – ale tylko w takim zakresie, w jakim nieważność ta wynikałaby z niezgodności zezwolenia z decyzją środowiskową.

W odniesieniu do pozostałych wniosków o stwierdzenie nieważności zakaz ten będzie nadal obowiązywał, z tym że termin 14 dni od rozpoczęcia budowy wydłużono do 60 dni.

Proponowane rozwiązania

Usunięcie ograniczenia mówiącego, że zezwolenie na realizację przedsięwzięcia może być zaskarżone tylko w zakresie zgodności z decyzją środowiskową.

Tym samym usunięte zostaną wskazane wyżej ograniczenia w uchylaniu zezwolenia lub stwierdzeniu jego nieważności.

III.4.4. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania

III.4.4.1. WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ ORGAN ODWOŁAWCZY

Decyzje o charakterze pozwolenia na budowę wydawane na podstawie specustaw są często natychmiast wykonalne.

W przypadku niektórych specustaw (w sprawie terminalu, jądrowej, w sprawie sieci przesyłowych, naftowej, w sprawie portów) decyzje te są natychmiast wykonalne z mocy prawa, a w przypadku innych specustaw – na wniosek inwestora decyzjom tym nadawane są rygory natychmiastowej wykonalności, często niemal automatycznie (dokładne regulacje przyjęte przez poszczególne specustawy przedstawiono w tabeli zamieszczonej w pkt II).

Przyznanie zezwoleniu na realizację przedsięwzięcia rygoru natychmiastowej wykonalności (na wniosek czy z mocy prawa) powoduje, że realizacja przedsięwzięcia może rozpocząć się natychmiast po wydaniu decyzji, niezależnie od tego, czy złożono odwołanie od tej decyzji.

To z kolei czyni dostęp do sądu nieefektywnym, ponieważ nawet późniejsze uchylenie zaskarżonej decyzji nie cofnie nieodwracalnych zmian, jakie zostały wprowadzone w środowisku w wyniku rozpoczęcia budowy.

Sytuację pogłębia jeszcze to, że część specustaw wyłącza tu stosowanie art. 135 k.p.a., przewidującego, że „organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji” – a więc wyłącza możliwość wstrzymania natychmiastowej wykonalności przez organ drugiej instancji (wyłączenie art. 135 k.p.a. wprowadziły następujące specustawy: w sprawie terminalu, jądrowa, w sprawie sieci przesyłowych, w sprawie drogi wodnej, naftowa, w sprawie Muzeum Westerplatte oraz w sprawie portów).

Opisane wyżej regulacje trzeba uznać za niezgodne z art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus, który wymaga, aby przy zaskarżaniu decyzji dostępne były „odpowiednie i prawnie skuteczne środki zaradcze, włączając w to, jeśli okaże się to potrzebne, wstrzymanie wykonania kwestionowanego działania” – a także z art. 11 dyrektywy EIA wymagającym zapewnienia dostępu do sądu, który to dostęp będzie nieskuteczny jeśli nie będzie możliwości wstrzymania wykonania kwestionowanych działań do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Ustawa nowelizująca wprowadza do specustaw zmiany polegające na tym, że organ odwoławczy będzie mógł zastosować art. 135 k.p.a. (nie będzie to przez specustawę wyłączone), a więc będzie mógł wstrzymać natychmiastową wykonalność decyzji.

Możliwość zastosowania art. 135 k.p.a. będzie jednak ograniczona do sytuacji, gdy odwołanie od zezwolenia na inwestycję będzie dotyczyć jego niezgodności z decyzją środowiskową.

Nie zostaną uchylone przepisy specustaw stwierdzające, że decyzja jest natychmiast wykonalna z mocy prawa, ani też te, które mówią o nakładaniu rygoru na wniosek inwestora.

Rozwiązanie takie co prawda poprawia w pewnym stopniu stan obecny, jednak trzeba uznać za niewystarczające – bo w dalszym ciągu zasadą będzie przyznanie decyzji natychmiastowej wykonalności, a jej zniesienie – wyjątkiem. W dalszym ciągu nie będzie więc można mówić o pełnej skuteczności procedury odwoławczej.

Rygor natychmiastowej wykonalności, o którym mowa w art. 108 k.p.a. (a więc rygor jako instytucja mogąca mieć zastosowanie do każdej decyzji administracyjnej) jest środkiem nadzwyczajnym, stosowanym wówczas, gdy „jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony” – tymczasem specustawy uczyniły z rygoru opcję niejako domyślną.

Proponowane rozwiązania

Należałoby więc postulować uchylenie co najmniej tych przepisów, które przewidują wykonalność zezwoleń na inwestycję z mocy prawa, tj.: art. 34 ust. 1 ustawy w sprawie terminalu, art. 36 specustawy jądrowej, art. 25 ust. 1 ustawy w sprawie sieci przesyłowych, art. 35 ust. 1 specustawy naftowej i art. 34 ust. 1 ustawy w sprawie portów.

Dla osiągnięcia pełniejszej skuteczności procedury odwoławczej zasadne byłoby usunięcie przepisów dotyczących nadawania rygoru natychmiastowej wykonalności także z pozostałych specustaw, tak aby możliwość ta wynikała z zasad ogólnych, czyli art. 108 k.p.a. (z możliwością uchylenia rygoru również na zasadach ogólnych, czyli na podstawie art. 135 k.p.a.).

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ SĄD ADMINISTRACYJNY

Jak wskazano wyżej (w pkt III.2.3), zgodnie z ogólną zasadą postępowania sędowoadministracyjnego, wniesienie do sądu skargi na decyzję organu drugiej instancji utrzymującej w mocy decyzję organu pierwszej instancji, nie powoduje wstrzymania wykonania tej decyzji, ale zgodnie z art. 61 § 3 p.p.s.a., wojewódzki sąd administracyjny może – na wniosek skarżącego – wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżanej decyzji, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków.

Obecnie jednak część specustaw wyłącza możliwość zastosowania art. 61 § 3 p.p.s.a. do decyzji wydanych na ich podstawie, w tym do zezwoleń na inwestycję. Czynią tak specustawy: w sprawie terminalu, przeciwpowodziowa, jądrowa, w sprawie sieci przesyłowych, w sprawie drogi wodnej, w sprawie CPK, naftowa, w sprawie Muzeum Westerplatte, w sprawie portów (zob. szczegóły w tabeli zamieszczonej w pkt II).

Stan taki narusza wymagania powołanych wyżej art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus oraz art. 11 dyrektywy EIA, które wymagają zapewnienia skuteczności postępowania odwoławczego i sądowego.

Ustawa nowelizująca wprowadza przepis umożliwiający wstrzymanie wykonania zezwolenia na inwestycję. Dodany tą nowelizacją art. 86g ust. 8 ustawy ooś przewiduje, że podmioty uprawnione do zaskarżenia takiego zezwolenia przez przepisy wprowadzone tą nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej zezwolenie decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) będą uprawnione do złożenia do sądu – wraz ze skargą – wniosku o wstrzymanie zaskarżonego pozwolenia, „jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub trudnych do odwrócenia skutków”. Art. 61 §4-6 p.p.s.a. (ale nie § 3) mają być stosowane odpowiednio.

Trzeba tu jednak pamiętać, że ustawa nowelizująca daje możliwość zaskarżania zezwolenia na inwestycję tylko w zakresie jego zgodności z decyzją środowiskową. Wniosek o wstrzymanie wykonania zezwolenia na inwestycję będzie więc mógł być dołączony tylko do skarg dotyczących takiej zgodności.

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane, choć – jak wskazano wyżej – zasadne jest rozszerzenie zakresu kontroli zezwolenia na inwestycję także na aspekty inne niż jego zgodność z decyzją środowiskową. Wówczas automatycznie także wnioski o wstrzymanie wykonania decyzji mogłyby być dołączane do skarg dotyczących tych innych aspektów.

III.4.4.2. ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA

Dotychczasowe przepisy nie przewidują możliwości zawieszenia postępowania w sprawie pozwolenia na budowę ze względu na to, że wstrzymano wykonanie decyzji środowiskowej, tj. uchylono nałożony na nią rygor natychmiastowej wykonalności albo też że jej wykonanie zostało wstrzymane przez sąd.

Dodane przez ustawę nowelizującą art. 86f ust. 5-7 ustawy o oś przewidują, że w opisanych wyżej sytuacjach postępowanie w sprawie wydania pozwolenia na budowę będzie zwieszane do czasu aż decyzja środowiskowa będzie ponownie wykonalna (zwykle do rozstrzygnięcia odwołania bądź skargi na decyzję środowiskową).

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

III.4.4.3. WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

Obecnie nierozwiązana jest sytuacja, w której **uchylenie decyzji środowiskowej przez sąd nastąpiłoby już po wydaniu zezwolenia na inwestycję** (nawet po wejściu w życie ustawy nowelizującej sytuacja taka może mieć miejsce, np. z tego powodu, że sąd negatywnie rozpatrzył wnioski o wstrzymanie wykonania decyzji środowiskowej).

Co prawda już obecnie w sytuacji takiej znajdzie zastosowanie art. 145 § 1 pkt 8 k.p.a., zgodnie z którym uchylenie decyzji środowiskowej stanowi podstawę do wznowienia postępowania w sprawie decyzji następczej (*W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli (...) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione*) – ale problemem jest to, że wnioski o takie wznowienie musiałaby złożyć strona postępowania lub podmiot na prawach strony, a obecne przepisy bardzo ograniczają krąg takich uprawnionych podmiotów (często nie ma praktycznie nikogo, kto byłby uprawniony do złożenia takiego wniosku).

Proponowane rozwiązania

Zastosowanie będą tu miały rozwiązania zaproponowane wyżej w pkt III.3.3.3. dotyczącym pozwolenia na budowę.

III.4.5. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego

ZAWIADAMIANIE O CZYNNOŚCIACH POSTĘPOWANIA I ZAPOZNAWANIE SIĘ Z DOKUMENTACJĄ SPRAWY

W specustawach przyjęto następujący system zawiadamiania stron postępowania:

- inwestor otrzymuje zawiadomienie o wszczęciu postępowania pisemnie (w formie doręczonej mu korespondencji); także wydana decyzja jest mu doręczana w formie pisemnej;
- właściciele i użytkownicy wieczności nieruchomości objętych decyzją, tj. tych, na których przedsięwzięcie ma być realizowane, podobnie jak inwestor otrzymują powiadomienie o wszczęciu postępowania indywidualnie w formie pisemnej; także indywidualnie zawiadamiani są o wydaniu decyzji i możliwości zapoznania się z nią, jednak sama decyzja nie jest im doręczana;
- pozostałe strony postępowania zawiadamiane są w formie publicznych obwieszczeń zarówno o wszczęciu postępowania, jak i o wydaniu decyzji i możliwości zapoznania się z nią (w tabeli zamieszczonej w pkt II opisano w jakich miejscach obwieszczenia te powinny być umieszczone).

Zgodnie z art. 73 § 1 k.p.a., strona postępowania ma prawo wglądu w akta sprawy, a także do sporządzenia z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania. Oznacza to, że strona postępowania może w każdym momencie zapoznać się z dokumentacją sprawy, a także z decyzją, jeśli została już wydana.

Dodatkowo, zgodnie z obecnie obowiązującym art. 72 ust. 6 ustawy ooś, organ, który wydał decyzję następczą, ma obowiązek podać do publicznej wiadomości informację o jej wydaniu oraz o możliwościach zapoznania się z jej treścią i z dokumentacją sprawy.

Po wejściu w życie **przepisów wprowadzonych przez ustawę nowelizującą** art. 72 ust. 6 i 6a ustawy ooś będą stanowić, że:

Treść samej decyzji następczej (zarówno lokalizacyjnej, jak i pozwoleń na budowę) będzie umieszczana w BIP organu, który ją wydał. Jednocześnie w BIP umieszczana będzie informacja o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy. Zarówno ta informacja, jak i treść decyzji umieszczone będą w BIP przez okres 14 dni.

Podmioty uprawnione do zaskarżenia zezwolenia na inwestycję przez przepisy wprowadzone nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej to zezwolenie decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) będą mogły zapoznawać się z dokumentacją sprawy (inną niż samo wydane zezwolenie) dopiero po złożeniu wniosku o jej udostępnienie na podstawie działu II ustawy ooś (nowy ust. 6a w art. 72). Udostępnianie dokumentów w trybie tego działu oznacza, że zainteresowany musiałby złożyć wniosek o ich udostępnienie, a **organ miałby miesiąc na przekazanie informacji** (art. 14 ust. 1 ustawy ooś). Dodatkowo za udostępnianie informacji w tym trybie przewidziane jest pobieranie opłat (art. 26–28 ustawy ooś).

Udostępnianie dokumentacji sprawy w tym trybie – w przewidzianym w nim miesięcznym terminie – oznacza, że zainteresowany często nie będzie miał możliwości zapoznać się z nią przed upływem terminów na złożenie środka odwoławczego (zob. niżej nt. terminów na zaskarżanie).

Proponowane rozwiązania

Zastosowanie będą tu miały rozwiązania zaproponowane wyżej w pkt III.3.4. dotyczącym pozwolenia na budowę.

TERMINY NA ZASKARŻANIE

Niektóre specustawy wprowadziły specjalne terminy na złożenie odwołania od zezwoleń na inwestycje wydawanych na ich podstawie; terminy te są skrócone w stosunku do terminów wskazanych przez ogólne zasady k.p.a.

Te skrócone terminy wynoszą:

- 7 dni od dnia doręczenia decyzji stronie postępowania (jak wskazano wyżej, sama treść decyzji doręczana jest tylko inwestorowi),
- 14 dni od dnia publicznego obwieszczenia o wydaniu decyzji lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji (jak wskazano wyżej, te sposoby zawiadamiania o wydaniu decyzji dotyczą innych niż inwestor stron postępowania),

Takie skrócone terminy na odwołanie przewidziane są w następujących specustawach: w sprawie terminalu, jądrowej, w sprawie sieci przesyłowych, naftowej, w sprawie Muzeum Westerplatte, w sprawie portów.

Pozostałe specustawy nie wprowadzają szczególnych terminów na złożenie odwołania, co oznacza, że w stosunku do decyzji wydanych na ich podstawie obowiązują zasady ogólne, określone w k.p.a., w związku z czym terminy te wynoszą:

- 14 dni od doręczenia pozwolenia pocztą (gdy stosowane jest zawiadamianie indywidualne),
- 28 dni od dnia umieszczenia publicznego obwieszczenia o wydaniu pozwolenia – zgodnie z art. 49 k.p.a., decyzję uważa się za doręczoną po 14 dniach od umieszczenia obwieszczenia o jej wydaniu (fikcja doręczenia) – i od tak określonej daty „doręczenia” liczony jest normalny 14-dniowy termin na złożenie odwołania.

Specustawy nie wprowadzają natomiast obecnie szczególnych przepisów dotyczących składania skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego. W związku z tym stosuje się tu termin zgodny z ogólnymi zasadami, określonymi w p.p.s.a. Termin ten wynosi 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Zgodnie z przepisami wprowadzonymi przez **ustawę nowelizującą** dla podmiotów uprawnionych do zaskarżenia zezwolenia na inwestycję przez przepisy wprowadzone tą nowelizacją (tj. strony postępowania w sprawie poprzedzającej zezwolenie decyzji środowiskowej oraz organizacje ekologiczne) obowiązywać będą następujące terminy:

- odwołanie będzie musiało być złożone w ciągu 28 dni, licząc od dnia opublikowania decyzji w BIP (nowy art. 86g ust. 4 ustawy o oś); dokładniej – opisany wyżej nowy art. 72 ust. 6 przewiduje, że decyzję oraz informację o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy umieszcza się w BIP na okres 14 dni, a art. 86g ust. 4 – że odwołanie wnosi się w terminie 14 dni, licząc od dnia upływu terminu udostępnienia informacji w BIP; **konstrukcja taka w zasadzie uniemożliwi zainteresowanemu zapoznanie się z dokumentacją sprawy przed upływem terminu na złożenie odwołania;**
- zgodnie z nowym art. 86g ust. 7, skarga do sądu będzie musiała być złożona w ciągu 30 dni od dnia upływu terminu udostępnienia w BIP treści tego zezwolenia (czyli w sumie – po 44 dniach od dnia umieszczenia tego zezwolenia w BIP); chodzi tu przy tym o wydanie zezwolenia przez organ I instancji – termin **nie jest** więc liczony od dnia wydania decyzji przez organ odwoławczy; **sformułowanie takie w oczywisty sposób uniemożliwi złożenie skargi do sądu** (termin ten upłynie, zanim sprawę zdąży rozstrzygnąć organ odwoławczy).

Proponowane rozwiązania

Zastosowanie będą tu miały rozwiązania zaproponowane wyżej w pkt III.3.4. dotyczącym pozwolenia na budowę.

III.5. Decyzje następcze – lokalizacyjne

III.5.1. Wprowadzenie

Jak już wskazywano wyżej, część specustaw przewiduje, że dla rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia wymagana będzie tylko decyzja odpowiadająca pozwoleniu na budowę, natomiast inne specustawy wymagają najpierw decyzji lokalizacyjnej, a dopiero potem pozwolenia na budowę (zob. tabela zamieszczona w pkt II).

Ustawa nowelizująca nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do decyzji lokalizacyjnych. Cały wprowadzony przez tę ustawę schemat zaskarżania decyzji następczych, możliwości wstrzymania ich wykonania itd. nie ma zastosowania do decyzji lokalizacyjnych – ani do tych wydawanych na podstawie specustaw, ani do klasycznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydawanej na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Poniższe rozważania dotyczyć będą jednak decyzji lokalizacyjnych wydawanych na podstawie specustaw – zgodnie z tematem niniejszej ekspertyzy.

Wyłączenie możliwości zaskarżenia decyzji lokalizacyjnych i pozostawienie takiej możliwości dopiero na etapie pozwolenia na budowę prowadzi do sytuacji, w której pewne czynności, dozwolone przez decyzje lokalizacyjne zostaną już dokonane (głównie chodzi tu o usunięcie drzew – zob. niżej pkt V), co spowoduje, że etap pozwolenia na budowę będzie już zbyt późny.

Tym samym zapewniony przez projektowaną nowelizację przepisów dostęp do sądu nie będzie w pełni skuteczny, a to może być uznane za naruszenie art. 9 ust. 2 w związku z art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus (art. 9 ust. 4 nakazuje, aby procedury dostępu do sądu, wymagane przez art. 9 ust. 2 były skuteczne).

Poniżej będzie więc rozważone, czy wymaganie skuteczności dostępnych procedur i środków prawnych jest spełnione na podstawie obecnie obowiązujących przepisów.

III.5.2. Krąg uprawnionych do kwestionowania decyzji

STRONY (PODMIOTY PRYWATNE)

Specustawy nie wprowadzają ograniczenia co do kręgu stron postępowania przy wydawaniu decyzji lokalizacyjnych, więc należy uznać, że krąg ten jest ustalany na zasadach ogólnych, wynikających z art. 28 k.p.a., zgodnie z którym „stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek” (stronami byłiby tu więc np. właściciele nieruchomości położonych w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia, jako że oddziaływanie to może wpływać na posiadane przez nich prawo do nieruchomości).

Tak ustalone strony postępowania mają prawo do zaskarżenia wydanej decyzji.

Proponowane rozwiązania

Nie są wymagane.

ORGANIZACJE EKOLOGICZNE

Specustawy nie wyłączają stosowania art. 31 k.p.a. w odniesieniu do postępowań w sprawie decyzji lokalizacyjnych, w związku z czym należy przyjąć, że organizacje społeczne, w tym ekologiczne, mogą wnioskować do dopuszczenia ich do postępowania na podstawie art. 31 k.p.a..

Nie ma tu jednak zastosowania art. 44 ustawy ooś przyznający organizacjom ekologicznym prawo złożenia odwołania.

Jak wskazano wyżej, w odniesieniu do decyzji następczych powinien być zapewniony taki sam zakres dostępu do sądu, jaki dotyczy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Z tego powodu należałoby przyznać organizacjom ekologicznym prawo do zaskarżania decyzji lokalizacyjnej na podstawie art. 44 ustawy ooś.

Jak wskazano wyżej, w pkt III.2.1, art. 31 k.p.a. nie jest tu wystarczający, ponieważ:

- a) skorzystanie z procedury odwoławczej na podstawie art. 31 k.p.a. zależy od uznania organu prowadzącego postępowanie (organ ten decyduje czy za udziałem organizacji „przemawia za tym interes społeczny”), a nie od spełnienia przez tę organizację obiektywnych, określonych prawem warunków,
- b) skorzystanie z procedury odwoławczej na podstawie tego artykułu zależy od wcześniejszego udziału organizacji w postępowaniu administracyjnym, ponieważ o dopuszczenie do postępowania można ubiegać się tylko w czasie trwania tego postępowania, nie zaś po jego zakończeniu.

Art. 31 k.p.a. jest natomiast dla organizacji korzystny w jednym aspekcie – a mianowicie nie wymaga od organizacji zaskarżającej decyzję wykazania uprzedniej dwunastomiesięcznej aktywności.

Proponowane rozwiązania

Objąć systemem zaskarżania decyzji wprowadzonym przez ustawę nowelizującą także decyzje lokalizacyjne, przy czym:

- wprowadzić do tego systemu modyfikacje proponowane wyżej pod poszczególnymi podrozdziałami część III.3,
- usunąć z art. 44 ust. 1 ustawy ooś słowa: „...jeżeli prowadzą działalność statutową w zakresie ochrony środowiska lub ochrony przyrody przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia tego postępowania” (na temat uzasadnienia usunięcia wymogu dwunastomiesięcznego „stażu” organizacji – zob. pkt III.2.1 powyżej).

III.5.3. Zakres kontroli

Podmioty uprawnione do zaskarżenia decyzji lokalizacyjnej (strony postępowania i organizacje włączone do postępowania na podstawie art. 31 k.p.a.) mogą zaskarżać wydane pozwolenie w pełnym zakresie – wszystkich dostrzeżonych naruszeń przepisów materialnych i proceduralnych.

Zakres kontroli tego zezwolenia przez sąd i organ odwoławczy **są jednak ograniczone** w następujący sposób:

- W przypadku złożenia do sądu skargi na decyzję lokalizacyjną sąd nie może jej uchylić nawet jeśli uznał skargę za zasadną, o ile budowę już rozpoczęto i od jej rozpoczęcia minęła określona liczba dni (zwykle 14, wg niektórych specustaw – 30; zob. szczegóły w tabeli zamieszczonej w pkt II ekspertyzy).

W takim wypadku sąd może jedynie stwierdzić, że decyzja ta narusza prawo z przyczyn wymienionych w art. 145 lub 156 k.p.a. (czyli z przyczyn będących poważnymi naruszeniami prawa, które normalnie są podstawą do wznowienia postępowania albo do stwierdzenia nieważności decyzji). W tabeli umieszczonej w pkt II wskazano konkretne przepisy (numery artykułów) poszczególnych specustaw, które zawierają opisaną regulację.

- Organ odwoławczy nie może stwierdzić nieważności zezwolenia na realizację przedsięwzięcia (czyli wyeliminować ostatecznej decyzji w nadzwyczajnym trybie administracyjnym – na podstawie art. 156 k.p.a.), jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a inwestor rozpoczął budowę drogi. W tabeli umieszczonej w pkt II wskazano konkretne przepisy (numery artykułów) poszczególnych specustaw, które zawierają opisaną regulację.

Proponowane rozwiązania

Objąć systemem zaskarżania decyzji wprowadzonym przez ustawę nowelizującą także decyzje lokalizacyjne, przy czym usunąć ograniczenie mówiącego, że zaskarżenie może dotyczyć tylko zgodności z decyzją środowiskową.

III.5.4. Możliwość wstrzymania wykonania decyzji, możliwość zawieszenia postępowania, możliwość wznowienia postępowania

III.5.4.1. WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ ORGAN ODWOŁAWCZY

Decyzje lokalizacyjne wydawane na podstawie specustaw są często natychmiast wykonalne.

W przypadku niektórych specustaw (w sprawie terminalu, w sprawie sieci szerokopasmowych, w sprawie sieci przesyłowych, naftowej, w sprawie portów) decyzje te są natychmiast wykonalne z mocy prawa, a w przypadku innych specustaw – decyzjom tym rygory natychmiastowej wykonalności mogą być nadawane na wniosek inwestora (dokładne regulacje przyjęte przez poszczególne specustawy przedstawiono w tabeli zamieszczonej w pkt II).

Przyznanie decyzji lokalizacyjnej rygoru natychmiastowej wykonalności (na wniosek czy z mocy prawa) powoduje, że:

- natychmiast po jej wydaniu może ona być przedłożona jako załącznik do wniosku o pozwolenie na budowę,
- inwestor może natychmiast przystąpić do realizacji przyznanych tą decyzją uprawnień, w tym w przypadku niektórych decyzji do usuwania drzew (na temat drzew – zob. pkt V poniżej)

– niezależnie od tego, czy złożono odwołanie od tej decyzji.

To z kolei czyni dostęp do sądu nieefektywnym, ponieważ nawet późniejsze uchylene zaskarżonej decyzji nie cofnie nieodwracalnych zmian, jakie zostały wprowadzone w środowisku.

Sytuację pogłębia jeszcze to, że część specustaw wyłącza tu stosowanie art. 135 k.p.a., przewidującego, że „organ odwoławczy może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać natychmiastowe wykonanie decyzji” – a więc wyłącza możliwość wstrzymania natychmiastowej wykonalności przez organ drugiej instancji (wyłączenie art. 135 k.p.a. wprowadziły następujące specustawy: w sprawie terminalu, w sprawie sieci szerokopasmowych, w sprawie sieci przesyłowych, naftowa oraz w sprawie portów).

Opisane wyżej regulacje trzeba uznać za niezgodne z art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus, który wymaga, aby przy zaskarzaniu decyzji dostępne były „odpowiednie i prawnie skuteczne środki zaradcze, włączając w to, jeśli okaże się to potrzebne, wstrzymanie wykonania kwestionowanego działania” – a także z art. 11 dyrektywy EIA wymagającym zapewnienia dostępu do sądu, który to dostęp będzie nieskuteczny, jeśli nie będzie możliwości wstrzymania wykonania kwestionowanych działań do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Proponowane rozwiązania

Objąć systemem zaskarzania decyzji wprowadzonym przez ustawę nowelizującą także decyzje lokalizacyjne, z zastrzeżeniem wprowadzenia w nim dodatkowo zmian, o których mowa w pkt III.4.4.1 powyżej.

WSTRZYMANIE WYKONANIA DECYZJI PRZEZ SĄD ADMINISTRACYJNY

Jak wskazano wyżej (w pkt III.2.3), zgodnie z ogólną zasadą postępowania sądownoadministracyjnego wniesienie do sądu skargi na decyzję organu drugiej instancji utrzymującej w mocy decyzję organu pierwszej instancji nie powoduje wstrzymania wykonania tej decyzji, ale zgodnie z art. 61 § 3 p.p.s.a., wojewódzki sąd administracyjny może – na wniosek skarżącego – wydać postanowienie o wstrzymaniu wykonania zaskarżanej decyzji, jeżeli zachodzi niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody lub spowodowania trudnych do odwrócenia skutków.

Obecnie jednak część specustaw wyłącza możliwość zastosowania art. 61 § 3 p.p.s.a. do decyzji wydanych na ich podstawie, w tym do decyzji lokalizacyjnych. Czynią tak specustawy: w sprawie terminalu, jądrowa, w sprawie sieci przesyłowych, w sprawie CPK, naftowa oraz w sprawie portów (zob. szczegóły w tabeli zamieszczonej w pkt II).

Stan taki narusza wymagania powołanych wyżej art. 9 ust. 4 konwencji z Aarhus oraz art. 11 dyrektywy EIA, które wymagają zapewnienia skuteczności postępowania odwoławczego i sądowego.

Proponowane rozwiązania

Objąć systemem zaskarzania decyzji wprowadzonym przez ustawę nowelizującą także decyzje lokalizacyjne.

III.5.4.2. ZAWIESZENIE POSTĘPOWANIA

Przepisy nie przewidują możliwości zawieszenia postępowania w sprawie decyzji lokalizacyjnej ze względu na to, że wstrzymano wykonanie decyzji środowiskowej, tj. uchylono nałożony na nią rygor natychmiastowej wykonalności albo też że jej wykonanie zostało wstrzymane przez sąd.

Proponowane rozwiązania

Objąć systemem zaskarżania decyzji wprowadzonym przez ustawę nowelizującą także decyzje lokalizacyjne (art. 86f ust. 5–7 ustawy o oś, dodany ustawą nowelizującą, przewiduje zawieszenie postępowanie w sprawie wydania pozwolenia na budowę do czasu, aż decyzja środowiskowa będzie ponownie wykonalna, tj. zwykle do rozstrzygnięcia odwołania bądź skargi na decyzję środowiskową – rozwiązanie to nie obejmuje decyzji lokalizacyjnych).

III.5.4.3. WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

Nie do końca rozwiązana jest sytuacja, w której uchylenie decyzji środowiskowej przez sąd nastąpiłoby już po wydaniu decyzji lokalizacyjnej.

Obecnie w sytuacji takiej znajdzie zastosowanie art. 145 § 1 pkt 8 k.p.a., zgodnie z którym uchylenie decyzji środowiskowej stanowi podstawę do wznowienia postępowania w sprawie decyzji następczej, w tym lokalizacyjnej (*W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli (...) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione*).

Sytuacja dotycząca decyzji lokalizacyjnej jest w tym zakresie korzystniejsza niż w przypadku pozwolenia na budowę (zob. pkt III.3.3.3 oraz III.4.4.3), ponieważ szerszy jest krąg postępowania, a organizacje społeczne mogą się do niego włączać (choć tylko na podstawie art. 31 k.p.a., a nie na podstawie art. 44 ustawy o oś). W związku z tym istnieją podmioty, który mogłyby złożyć wniosek o takie wznowienie.

Mimo to zasadne byłoby wprowadzenie jednolitych zasad zarówno dla pozwoleń na budowę, jak i dla decyzji lokalizacyjnych.

Proponowane rozwiązania

Można więc tu proponować zastosowanie tych samych rozwiązań, jakie miałyby dotyczyć pozwoleń na budowę – zob. pkt III.3.3.3.

III.5.5. Zawiadamianie uprawnionych, zapoznawanie się z dokumentacją sprawy i terminy na wniesienie środka odwoławczego

ZAWIADAMIANIE O CZYNNOŚCIACH POSTĘPOWANIA I ZAPOZNAWANIE SIĘ Z DOKUMENTACJĄ SPRAWY

Do decyzji lokalizacyjnych wydawanych na podstawie specustaw ma zastosowanie taki sam sposób zawiadamiania jak ten opisany wyżej w pkt III.4.5 dotyczący pozwoleń na budowę wydawanych na podstawie specustaw.

W związku z tym zastosowanie mają tu wszystkie uwagi, a także proponowane rozwiązania opisane w pkt III.4.5.

TERMINY NA ZASKARŻANIE

Do decyzji lokalizacyjnych wydawanych na podstawie specustaw zastosowanie mają uwagi dotyczące terminów zaskarżania pozwoleń na budowę wydawanych na podstawie specustaw (zob. pkt III.4.5 powyżej).

W związku z tym zastosowanie mają tu wszystkie uwagi, a także proponowane rozwiązania opisane w pkt III.4.5.

IV.

TERMINY PRZEWIDZIANE PRZEZ SPECUSTAWY NA WYDANIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w art. 35 § 3 i 5 k.p.a. załatwienie sprawy (wydanie decyzji) powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Nie wlicza się tu jednak m.in.:

- terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności,
- okresów zawieszenia postępowania,
- przyczyn niezależnych od organu.

Tak więc zgodnie z k.p.a. podstawowy termin na wydanie decyzji to dwa miesiące (60–62 dni), do którego to terminu nie wlicza się okresów wyżej wymienionych.

Ponadto k.p.a. w art. 36 przewiduje możliwość przedłużenia wyznaczonych przez prawo terminów na załatwienie sprawy – wymagane jest tu poinformowanie stron postępowania o tym fakcie oraz podanie powodów i orientacyjnego terminu załatwienia sprawy.

Część specustaw nie reguluje w szczególny sposób terminu wydania decyzji środowiskowej, co oznacza, że mają do nich zastosowanie opisane wyżej przepisy k.p.a..

Inne specustawy – jak pokazano w tabeli umieszczonej w pkt II – określają natomiast inne niż k.p.a. terminy na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć nimi regulowanych.

Terminy określone przez poszczególne specustawy różnią się między sobą. Może to być:

- miesiąc (taki termin wskazuje jedynie ustawa w sprawie sieci przesyłowych), czyli o miesiąc mniej niż k.p.a.,
- 45 dni, czyli o około 14 dni mniej niż k.p.a.,
- 90 dni, czyli o około 14 dni **więcej** niż k.p.a.

Podobnie jak k.p.a., także specustawy wprowadzające specjalny termin na wydanie decyzji środowiskowej stanowią, że do terminu tego nie wlicza się:

- terminów przewidzianych w przepisach na dokonanie określonych czynności, w szczególności w ramach postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- okresów zawieszenia postępowania oraz
- okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu. (zob. np. art. 19 ust. 3 i 4 ustawy ws. terminalu).

Specustawy wprowadzające własne terminy na wydanie decyzji środowiskowej nakazują, aby w przypadku, gdy wyznaczony termin nie będzie mógł być przez organ dotrzymany, organ ten zawiadamał o opóźnieniu nie tylko strony postępowania (tak jak jest to wymagane przez przepisy k.p.a.), ale także organ nadrzędny lub organ czy instytucję koordynującą realizację danego przedsięwzięcia.

Dodatkowo, co bardzo istotne, niektóre (nie wszystkie) przewidują, że **za niewydanie decyzji w wyznaczonym terminie organ prowadzący postępowanie jest zobowiązany uiścić karę**. Kara taka przewidziana jest w:

- art. 19 ust. 8 ustawy w sprawie terminalu – 1000 zł za dzień opóźnienia,
- art. 6 ust. 1 ustawy w sprawie sieci przesyłowych – 1000 zł za dzień opóźnienia,
- art. 35 ust. 2 specustawy jądrowej – 500 zł za dzień opóźnienia.

O ile obowiązek informowania innych organów o niedotrzymaniu wyznaczonych terminów wydaje się rozsądny i uzasadniony, o tyle **skracanie terminu przewidzianego na wydanie decyzji środowiskowej** w stosunku do tego przewidzianego w k.p.a. – a przede wszystkim **zagrożenie karą finansową za niedotrzymanie terminu – może niekorzystnie wpływać na rzetelność postępowania, które prowadzone będzie pod presją czasu**.

Proponowane rozwiązania

Odnosząc się do opisanego wyżej zagadnienia, zaproponować można przede wszystkim rezygnację z przepisów przewidujących karę za niewydanie decyzji środowiskowej w przewidzianym terminie.

Dodatkowo można rozważyć ustalenie terminów na wydanie decyzji środowiskowej na 60 dni, co spowoduje zrównanie terminu z przewidzianym w k.p.a.

V.

UŁATWIENIA DOTYCZĄCE USUWANIA DRZEW I KRZEWÓW WPROWADZONE PRZEZ SPECUSTAWY

Wszystkie analizowane specustawy wprowadzają jakiegoś rodzaju ułatwienia w usuwaniu drzew i krzewów położonych na terenie, na którym planowane jest przedsięwzięcie.

Kwestia ochrony drzew nie jest generalnie regulowana przez prawo unijne (poza ochroną gatunków chronionych), więc nie można mówić tu o niezgodności z tym prawem, niemniej jednak zagadnienie to wymaga rozważenia w kontekście prawa krajowego.

Jeśli chodzi o usuwanie drzew i krzewów rosnących poza lasami, trzeba stwierdzić, że:

- wszystkie specustawy znoszą obowiązek uzyskiwania zezwolenia na usunięcie wydawanego na podstawie uop – do usunięcia drzew uprawnia uzyskanie jednej z decyzji wymaganych przez specustawę dla realizacji przedsięwzięcia;
- w przypadku części specustaw decyzją tą jest decyzja lokalizacyjna, w przypadku innych – pozwolenie na budowę lub odpowiadająca mu decyzja;
- niektóre specustawy – np. specustawa w sprawie sieci szerokopasmowych czy ustawa w sprawie drogi wodnej – przewidują jednak, że mimo braku obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie inwestor musi jednak uiścić opłaty za usuwanie drzew lub krzewów wymagane przez art. 84 uop (wysokość tych opłat zależy od gatunku i obwodu pnia drzewa albo powierzchni usuwanych krzewów; stawki opłat sprecyzowane są w odpowiednim rozporządzeniu⁵);
- dodatkowo niektóre specustawy – np. specustawa w sprawie sieci szerokopasmowych, ustawa w sprawie drogi wodnej czy ustawa w sprawie Muzeum Westerplatte – przewidują, że w decyzji autoryzującej usunięcie drzew odpowiedni organ może nakazać przesadzenie drzew lub nasadzenia następcze polegające na zasadzeniu nowych drzew lub krzewów w zamian za te usuwane na potrzeby inwestycji (przesadzenia i nasadzenia są rozwiązaniami przewidzianymi także przez uop); w takim przypadku wniosek o wydanie danej decyzji musi zawierać inwentaryzację drzew.

Tabela w części II przedstawia które z wymienionych wyżej rozwiązań zostały przyjęte przez poszczególne specustawy.

Ponadto:

przy realizacji obiektów energetyki jądrowej (realizowanych na podstawie specustawy jądrowej) inwestor może uzyskać pozwolenie na prace przygotowawcze, które autoryzuje usuwanie drzew bez opłat i możliwości nakazania przesadzeń lub nasadzeń następczych; jednocześnie gdyby drzewa lub krzewy były usuwane na podstawie pozwolenia na budowę obiektu jądrowego, to usuwanie to byłoby objęte opłatami, a jednocześnie możliwe byłoby nałożenie obowiązku przesadzeń lub nasadzeń następczych;

przy realizacji inwestycji w zakresie terminalu regazyfikacyjnego drzewa mogą być usuwane albo na podstawie decyzji lokalizacyjnej (dla inwestycji przygotowywanych przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM), albo na podstawie pozwolenia na budowę (dla pozostałych inwestycji w zakresie terminalu); w tym pierwszym wypadku nie są pobierane opłaty ani nie jest możliwe nakazanie przesadzeń lub nasadzeń następczych, w tym drugim – obowiązki te i opłaty mają zastosowanie.

Proponowane rozwiązania

Uprozczone i złagodzone przez co najmniej część specustaw zasady usuwania drzew obniżają poziom ich ochrony.

W celu przeciwdziałania temu zjawisku można zaproponować wprowadzenie we wszystkich specustawach rozwiązań takich, jakie przewidziane są np. w ustawie w sprawie sieci szerokopasmowych, tj.:

- Wprowadzenie możliwości nałożenia w decyzji obowiązku dokonania nasadzeń lub przesadzenia drzew, z czym wiąże się obowiązek dołączenia do wniosku o wydanie decyzji inwentaryzacji przewidzianych do wycinki drzew i krzewów. Co prawda kwestia ochrony drzew powinna być poruszona już na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jednak na tym etapie często nie ma jeszcze możliwości dokładnego zinventaryzowania usuwanych drzew.
- Wprowadzenie opłat za usuwanie drzew, zgodnie ze stawkami przewidzianymi w rozporządzeniu wydanym na podstawie uop – choć zapewne wymagany byłaby jeszcze analiza ekonomiczna, która rozstrzygnęłaby, na ile efektywne dla ochrony drzew jest nakładanie opłat w przypadku usuwania drzew na potrzeby realizacji inwestycji finansowanych ze środków publicznych.

Dodatkowo można postulować, aby zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów udzielane było dopiero w ramach pozwolenia na budowę, a nie na etapie decyzji wcześniejszych, takich jak decyzje lokalizacyjne, kiedy nie jest jeszcze pewne, kiedy i w jakim zakresie będzie wydane pozwolenie na budowę, czy nie zostanie potem uchylone itd.

Jest to istotne zwłaszcza w istniejącej obecnie sytuacji, gdy wielu decyzjom lokalizacyjnym nadawane są rygory natychmiastowej wykonalności, które nie mogą być zaskarżone, i kiedy możliwości zaskarżenia samych decyzji lokalizacyjnych są ograniczone (kwestie te w odniesieniu do poszczególnych specustaw przedstawione są szczegółowo w tabeli w części II, a także poruszone wyżej w częściach dotyczących dostępu do sądu).

PODSUMOWANIE

W opracowaniu przeanalizowano regulacje dotyczące procesu inwestycyjnego dla przedsięwzięć wymagających decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizowanych zarówno na zasadach ogólnych, jak też na podstawie specustaw.

W przepisach dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zidentyfikowano dwa problemy (dotyczą one zarówno przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustaw, jak też innych przedsięwzięć):

- ograniczony krąg stron postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej, co przekłada się na ograniczony krąg osób mogących zaskarżyć decyzję środowiskową (zob. pkt III.2.1);
- ograniczone możliwości zaskarżenia przez organizacje ekologiczne decyzji o odstąpieniu od oceny oddziaływania na środowisko (zob. pkt III.2.1).

W przepisach obecnie obowiązującego Prawa budowlanego problematyczny jest fakt zawężenia kręgu stron (a więc osób uprawnionych do zaskarżenia pozwolenia na budowę) oraz wyłączenia możliwości udziału w postępowaniu organizacji społecznych (zob. pkt III.3.1).

W odniesieniu do przedsięwzięć realizowanych na podstawie specustaw analizę rozpoczęto od wskazania, że wymagają one:

- a) decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- b) decyzji lokalizacyjnej (nie wszystkie, niektóre specustawy nie przewidują tego typu decyzji),
- c) pozwolenia na budowę albo decyzji o innej nazwie ale podobnym charakterze – w odniesieniu do tej decyzji większość specustaw odsyła do Prawa budowlanego, w tym do jego przepisów o wykluczeniu udziału organizacji społecznych i – niektóre specustawy – także do przepisu ograniczającego krąg stron.

Ponadto wskazano, że specustawy wprowadzają modyfikacje mające na celu skrócenie i ułatwienie procesu inwestycyjnego, co często wiąże się z uszczupleniem gwarancji dotyczących kwestii ochrony środowiska.

Zidentyfikowane w analizie problemy, dotyczące obecnie obowiązującego stanu prawnego (inne niż te wspomniane wyżej, wynikające z Prawa budowlanego), dotyczą:

- dostępu do sądu, w tym:
 - nadawania decyzjom rygorów natychmiastowej wykonalności niemal automatycznie na wniosek inwestora, a niekiedy nawet z mocy prawa – przy jednoczesnym braku możliwości wstrzymania wykonania decyzji przez organ drugiej instancji,
 - braku możliwości wstrzymania wykonania decyzji przez sąd administracyjny,
 - ograniczonych możliwości uchylenia decyzji lub stwierdzenia jej nieważności, jeśli budowę już rozpoczęto,
 - w niektórych przypadkach – skróconych terminów na zaskarżenie decyzji (nt. dostępu do sądu zob. pkt III.3 i III.4)

- znacznych ułatwień dotyczący usuwania drzew w związku z realizacją inwestycji, przy czym niekiedy prawo do usuwania drzew dają już decyzje lokalizacyjne (zob. pkt V);
- skróconych terminów przewidzianych na wydawanie decyzji środowiskowych dla poszczególnych rodzajów przedsięwzięć, a także kar dla organów za przekroczenie tych terminów, co wywiera presję na organy prowadzące postępowanie i może przyczyniać się do mniej rzetelnego rozpatrzenia sprawy (zob. pkt IV).

Ustawa nowelizująca naprawia część problemów dotyczących dostępu do sądu, ale nadal nie wszystkie.

Ustawa ta wprowadza mianowicie pewne możliwości zaskarżania pozwoleń na budowę i decyzji równoważnych z pozwoleniem na budowę (ustawa nowelizująca nazywa te decyzje zbiorczo „zezwoleniami na inwestycję”), wydawanych na podstawie specustaw, jednak:

- jeśli chodzi o podmioty indywidualne (inne niż organizacje ekologiczne), to prawo to przyznane jest tylko tym osobom, które były stronami postępowania w sprawie decyzji środowiskowej, a – jak wskazano wyżej – krąg tych stron jest dość wąski;
- nie określa jasno, czy osoby te mają jedynie prawo zaskarżenia zezwolenia na inwestycję, czy też są stronami w postępowaniu w sprawie wydania tego zezwolenia (stronom przysługują także inne prawa niż tylko zaskarżenie wydanej decyzji); podobnie też nie określa, czy organizacje ekologiczne, które mogą odwołać się od zezwolenia na inwestycję, mogą występować w postępowaniu w sprawie jego wydania na prawach strony;
- przewiduje bardzo niekorzystny tryb zapoznawania się z dokumentacją sprawy: o ile samo zezwolenie na inwestycję ma być udostępnione w BIP organu, o tyle o pozostałą dokumentację sprawy zainteresowana osoba czy organizacja będzie musiała wnioskować w trybie przepisów o dostępie do informacji o środowisku, co wiąże się z miesięcznym czasem oczekiwania na udostępnienie dokumentów – a to z kolei może spowodować niemożność zapoznania się z dokumentacją przed upływem terminu na złożenie odwołania; tryb ten może też wiązać się z koniecznością uiszczenia opłaty za udostępnienie informacji;
- kuriozalnie określony termin na złożenie skargi do sądu administracyjnego – liczony od dnia udostępnienia decyzji organu pierwszej instancji zamiast organu odwoławczego(!);
- zaskarżenie zezwolenia na inwestycję możliwe będzie tylko w zakresie jego zgodności z decyzją środowiskową, co należy uznać za zakres zbyt wąski;
- rygory natychmiastowej wykonalności nadal dla niektórych przedsięwzięć będą nakładane z urzędu, a zmiana polega tylko na tym, że będzie można ubiegać się o uchylenie tych rygorów; tymczasem stwierdzenie natychmiastowej wykonalności decyzji powinno być instrumentem wyjątkowym, a nie rutynowym.

Ponadto ustawa nowelizująca nie przewiduje żadnych zmian w odniesieniu do decyzji lokalizacyjnych. Cały wprowadzony przez tę ustawę schemat zaskarżania decyzji następczych, możliwości wstrzymywania ich wykonania itd. nie ma zastosowania do decyzji lokalizacyjnych.

Wyłączenie możliwości zaskarżenia decyzji lokalizacyjnych i pozostawienie takiej możliwości dopiero na etapie zezwolenia na inwestycję prowadzi do sytuacji, w której pewne czynności, dozwolone przez decyzje lokalizacyjne zostaną już dokonane (głównie chodzi tu o usunięcie drzew), co spowoduje, że etap pozwolenia na budowę będzie już zbyt późny.

Magdalena Bar
radca prawny

NASZYM CELEM JEST WALKA O ŚRODOWISKO NATURALNE I STWORZENIE PRZYSZŁOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE MIEJSCE DLA CZŁOWIEKA I DLA PRZYRODY

Po co jesteśmy

Aby zapobiec degradacji środowiska naturalnego na Ziemi
i zbudować przyszłość, w której ludzie żyją w harmonii z przyrodą.

together possible.

Odwiądź nas na: wwf.pl

© 2021

WWF, 28 rue Mauverney, 1196 Gland, Switzerland. Tel. +41 22 364 9111 CH-550.0.128.920-7

Znaki towarowe WWF® i World Wide Fund for Nature® oraz © 1986 Panda Symbol są
własnością WWF-World Wide Fund for Nature (dawniej World Wildlife Fund).

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Dane kontaktowe i więcej informacji można znaleźć na naszej stronie internetowej
pod adresem www.wwf.pl